

Siljan kommune

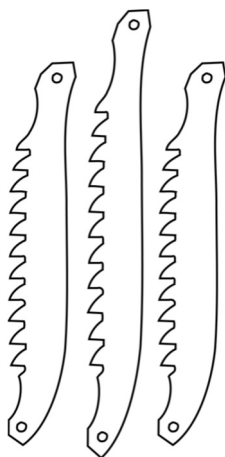
Budsjett 2025

Kommunedirektørens utkast 19. november 2024

Forsidefoto:

Jan Sæthre

Budsjett 2025

Innledning	2
Mål og premisser	4
Investering	6
Drift	7
Politikk og administrasjon	7
NAV	8
Oppvekst	11
Helse.....	18
Samfunn	27
Oppstillinger av oversikter	32
Driftsbudsjett	38
Noter	41

Innledning

Budsjett 2025 tar utgangspunkt i Økonomiplan 2025-28¹. Her ble de strategiske valgene tatt, og det henvises til kommentarene i økonomiplanen for å få belyst de langsiktige virkningene som budsjettet bygger på. Økonomiplanen innarbeider ikke driftstiltak under 100 000 kroner, slik at disse vil framstå som nye i budsjettdokumentet.

Budsjettet er utarbeidet etter Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. fastsatt 7. juni 2019 nr. 714 med hjemmel i kommuneloven, og tilfredsstiller de formalkrav som stilles.

Det er et nasjonalt uttalt mål at netto driftsresultat ligger på 1,75 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat på 0,9 %, viser at kommunen fortsatt er i en krevende økonomisk situasjon. Netto driftsresultat for budsjett 2024 var -1,4 % og årsregnskap 2023 viste et netto driftsresultat på -0,3 %. Endringene i inntektssystemet og ekstrabevilgning i 2024 og 2025 i tillegg til de gode økonomiske resultatene i årene før 2022 gir imidlertid fortsatt noe handlingsrom. Det legges opp til en overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet på 2,76 millioner kroner. Dette er altså bruk av disposisjonsfond til investering. Det er budsjettet med 6,26 millioner kroner i investeringsbudsjettet fra ubundne investeringsfond og 6 millioner kroner finansiert fra lånemidler. I tillegg vil investeringsprosjektene gi en mva kompensasjon på 2,1 millioner kroner. Totalt er investeringsbudsjettet på 17,445 millioner kroner inkludert 600 000 kroner i egenkapitalinnskudd KLP.

Det legges altså opp til et låneopptak på 6 millioner kroner til investeringsprosjekter innen vann og avløp. Låneopptak som er vedtatt tidligere, men ikke tatt opp kan tas opp i henhold til budsjettjusteringssak for investeringsbudsjett som behandles i desember 2024. Det budsjetteres med låneopptak fra Husbanken på inntil 4 millioner kroner i 2025 i henhold til plan for sosial boligpolitikk.²

Kommunens driftsinntekter

Den kommunale deflatoren³ er beregnet til 4,1 % i 2025.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet utenom skatt er 13,3 % høyere enn budsjett 2024. Dette skyldes økt innbyggertilskudd, reversering av kuttet i rammetilskudd som følge av at kommunen ikke slo seg sammen med nabokommunene og revidering av kostnadsnøkklene i inntektssystemet. I tillegg har kommunen fått en ekstrabevilgning på 1,9 millioner kroner i tilleggsnummer til statsbudsjettet. Statsforvalteren har i tillegg også for 2025 bevilget skjønnsmidler til Siljan kommune i den ordinære tildelingen for 2025, redusert med 0,1 millioner kroner til 0,3 millioner kroner. Dette er for å kompensere noe for utgifter kommunen har til ressurskrevende tjenester som ikke blir fanget opp av inntektssystemet eller kompensert gjennom ordningen.

Skatt på inntekt og formue og eiendomsskatt

Budsjett for skatteinntekt i 2025 er 88 millioner kroner. Skatteinntekten i Siljan er 88,2 % av landsgjennomsnittet og inntektsutjevnen tilskudd er budsjettet til 7 millioner kroner. Siljan kommunes skatteinntekter

¹ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 21. juni 2022 i sak 38/2022.

² Vedtatt i Siljan kommunestyre den 15. desember 2020 i sak 65/2020.

³ Veid samlet prisendring i kommunesektoren i prosent fra året før. I deflatoren inngår endringer i lønnskostnader, produktinnsats og bruttoinvesteringer. Deflatoren benyttes av Finansdepartementet og TBU ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter.

øker i modellen i forhold til landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen reduseres som følge av dette. Tallene er beregnet av KS i deres prognosemodell basert på SSB sitt middelalternativ for framskrivning av folketall og gjennomsnittsnivået for skatt i siste tre skatteår per innbygger i kommunen. Det medfører en viss usikkerhet i disse beregningene.

Anslaget på frie inntekter (skatt og rammetilskudd) innebærer en vekst for Siljan kommune fra 2024 til 2025 på 13,1 %. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig vekst på 5,8 %. Kommunal deflator for 2025 er beregnet til 4,1 %, hvorav 4,5 % på lønn og 3,5 % på pris.

Skattøren for 2024 er foreslått til 12,75 mot 10,95 i 2024. Den kommunale formuesskattesatsen settes til 0,525 % for 2025 mot 0,7 % i 2024. Skatteinntektsandelen er fortsatt 40 prosent av kommunesektorens samlede inntekter i 2025.

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2025:

§3. Eigedomsskatt skrivas ut på a) faste eigedomar i heile kommunen. Kommunen benytter formuesgrunnlag i henhold til eigedomsskattelova § 8 C-1. Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer opprettholdes på 7 promille (esktl. § 13). For bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 4 promille. (esktl. § 12). Dette følger også eigedomsskattelova § 11, andre punktum.

I medhold av eigedomsskattelova § 7 fritas bygninger i tråd med vedlagte liste. Nyoppført bygning som helt eller delvis brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c i 2 år i påvente av mottatt formuesgrunnlag fra skattemyndighetene. Eiendomsskatten skal betales i fire terminer eller tolv terminer etter avtale. Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

Det gjennomføres en alminnelig taksering gi 2026 med virkning fra 2027⁴.

Utskriving av eiendomsskatt gir en anslått inntekt på 10,7 millioner kroner i 2025.

Gebyrer og brukerbetalinger

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon fastsettes etter selvkostprinsippet og vil bli justert i budsjett som følge av vedtatte investeringer innenfor disse områdene og for å avvikle opparbeidede fond. Gebyrene vil reguleres i henhold til dette. Det pågår et rehabiliteringsarbeid på VA-anlegget og dette vil vises i de kommunale gebyrene i årene fremover. Utgifter til lån til disse prosjektene inkluderes i gebyrene.

Barnehagesatser og satser innen helse justeres etter vedtatt nasjonal makspris. VAR-avgiftene justeres for å opprettholde selvkostprinsippet. Øvrige betalingssatser justeres for ordinær prisvekst. Se notene for nærmere informasjon om satser og avgifter.

Dekningsgraden for de kommunale avgiftene (gebyrene) justert for bruk av fond er 100 %.

Kommunens driftsutgifter

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønn og pensjonsutgifter utgjør om lag to tredjedeler av kommunens driftsutgifter. Det er korrigert for kjente lønnsøkninger i denne planen, og det forventes at lønnsutviklingen i kommunen følger lønns-

⁴ Vedtak i Siljan kommunestyre den 5. august 2023 i sak 22/2023.

utviklingen i kommunal sektor for perioden som ikke er justert. Det er lagt inn en pott for dette lønnsoppgjøret.

Siljan kommune budsjetterer pensjonsutgifter, premieavvik og dertilhørende amortisering av premieavvik etter budsjett fra KLP og SPK. For 2025 gir budsjettanslaget fra KLP en høy pensjonspremie fordelt på avdelingene og et høyt premieavvik som blir inntektsført i 2025. Dette premieavviket amortiseres over syv år og det vil dermed påkomme en høy utgift til dette i årene fremover.

Finans

Siljan kommune har en enkel plassering av sine aktiva i tråd med vedtatt finansreglement⁵. Det er lagt inn en forventet avkastning lavere enn kommunalbankens budsjettrente på midler som ikke står på «høyrentekonto» og som har egen renteavtale. Denne er hensyntatt for fondsmidler som er plassert på denne kontoen. Styringsrenten er i vekst og det er signalisert en raskere økning i årene som kommer enn ved forrige budsjett. Kommunens låneportefølje er sammensatt i henhold til vedtatt finans- og gjeldsreglement⁶.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er en viktig indikator på den økonomiske balansen. Det legges i budsjettet opp til et netto driftsresultat som ikke er bærekraftig over tid. Dette er etter at driften er justert ned til et meget nøkternt nivå med fokus på lovpålagte oppgaver, og det er et redusert tjenestetilbud.

Mål og premisser

Budsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og de mål og premisser som budsjettet bygger på⁷. Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi⁸. Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjetttrammen.

Siljan kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at disse vil være betydelig lavere i budsjettperioden.

Finansielle måltall på lang sikt⁹

- a) Netto driftsresultat 1 % av driftsinntektene.
- b) Disposisjonsfond minimum 10 % av driftsinntekten.
- c) Netto lånegjeld 70 % av driftsinntektene eller lavere.

Finansielle måltall i budsjettperioden

- a) Netto driftsresultat 0,9 % av driftsinntektene
- b) Disposisjonsfond 10 % av driftsinntektene
- c) Netto lånegjeld 60 % av driftsinntektene

⁵ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

⁶ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

⁷ Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-4.

⁸ Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-2.

⁹ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 21. juni 2022 i sak 38/2022.

Premisser ¹⁰

FNs bærekraftsmål¹¹ ligger som grunnleggende premiss for hele kommunens drift.

- a) Rapportere årlig på oppfølgingen av FNs bærekraftsmål
- b) Gjennomføre en kontinuerlig digitalisering for å effektivisere tjenesteproduksjonen til innbyggerne og næringslivet
- c) Ivareta informasjonsbehovet til kommunens innbyggere og arbeidstakere ved å ha fokus på god, oppdatert og riktig informasjon i alle kommunens kanaler
- d) Sørge for god kapasitet til å håndtere uforutsette og alvorlige hendelser og endringer i kommunen ved å ha et fungerende beredskapsarbeid med utarbeidede rutiner, gjennomføring av øvelser og god kommunikasjon
- e) Sørge for ivaretagelse av personvern i alle kommunes forhold, både internt og eksternt, ved å ha gode rutiner og systemer
- f) Ivareta arbeidstakere i alle perioder av arbeidslivet ved god ledelse og et godt arbeidsmiljø
- g) Gjennom godt og riktig tjenestetilbud øke Siljans befolkning med 1 %
- h) Gi lovpålagte tjenester innen sosialtjenesten
- i) Gi lovpålagte tjenester innen barnehage, skole og barnevern
- j) Fokus på forebyggende arbeid ved å videreføre forebyggende tjenester for å understøtte barnevernsreformen
- k) Gi lovpålagte tjenester innen helse og omsorg
- l) Beregne gebyr innen selvkostområdene til 100 % dekning
- m) Følge nasjonale føringer med miljøvennlig anskaffelser og bærekraftig utvikling av kommunen
- n) Ferdigstille kommuneplanen og oppdatere planverk i alle ledd for å sørge for ledige attraktive byggeklare boligtomter til enhver tid
- o) Sørge for kvalitet, bærekraft og videre generasjoner ved å bygge ut og rehabilitere VA-nettet
- p) Sørge for kvalitet og miljøvern ved å utføre lovpålagte tilsyn
- q) Utvikle sentrum i Siljan på en slik måte at det blir attraktivt med etablering av sentrumsnære leiligheter og sentrumsbibliotek
- r) Tilrettelegge for målrettet etablering av ny næringsvirksomhet

Innbyggerne i sentrum

Siljan kommunes visjon i kommuneplanens samfunnsdel ¹² er:

Trygg, levende, inkluderende

Utav visjonen er det utledet følgende hovedmålsettinger

- a) Rett hjelp til rett tid, og skape trygghet i alle livssituasjoner
- b) Aktiviteter for alle aldersgrupper
- c) Alle skal føle seg hjemme i Siljan

¹⁰ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 18. juni 2024 i sak 38/2024.

¹¹ FNs bærekraftsmål - <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

¹² Vedtatt i Siljan kommunestyre den 7. mai 2019 i sak 23/2019.

Investering

Investeringsprosjektene er finansiert ved låneopptak, bruk av ubundne investeringsfond, overføring fra drift (disposisjonsfond) og mva-refusjon. I tillegg et prosjekt med ekstern finansiering. Totalt budsjett for investeringsprosjekter i 2025 er 17,445 millioner kroner, inkludert 600 000 kroner til egenkapitaltilskudd KLP. I tillegg kommer investeringsprosjekter som overføres ved utgangen av 2024. Kommunen har 4 millioner kroner til videre utlån som Startlån og budsjetterer 300 000 kroner i avdrag på startlån.

Programvare og ikt

Innføring av programvare i ITG er avsatt med 200 000 kroner.

IKT-utvikling i grunnskole og barnehage budsjetteres i henhold til plan med 650 000 kroner. Det er innført elev-PCer på ungdomstrinnet, dette utvides også til mellomtrinnet i barneskolen. Det er utarbeidet en rulleringsplan for innkjøp og fornying av elev PCer og ansatte PCer i skole og barnehage for 10 år fram i tid, samt annet vedlikehold av skjermer og Smart Board.

I henhold til øknomiplan budsjetteres det med 200 000 kroner til velferdsteknologi innen helse.

Kjøp av aksjer og andeler

Egenkapitaltilskudd til KLP for både fellesordningen og sykepleiere estimeres til 600 000 kroner.

Startlån

I henhold til vedtatte plan for sosial boligpolitikk kan det tas opp lån til videre utlån på 4 millioner kroner. Denne summen justeres for ubrukte lånemidler. I 2024 ble det innvilget 1,5 millioner kroner i startlån og det foreslås at det tas opp inntil 4 millioner kroner i 2025 i lån fra Husbanken til videre utlån etter vurdering.

Siljan kirke

Det budsjetteres med 600 000 kroner til kalking og maling av Siljan kirke. Det budsjetteres med 500 000 kroner til rullestolrampe på Siljan kirke.

Loppedåpan barnehage

Det budsjetteres med 5 millioner kroner til personaldel på Loppdåpan barnehage. Det budsjetteres med ytterligere 320 000 kroner til vognstall på Loppedåpan barnehage. Dette er et prosjekt som allerede har bevilgning fra 2024, men nye beregninger viser at prosjektet vil få en totalsum på 570 000 kroner.

Siljan sykehjem

Det budsjetteres med 500 000 kroner til nytt låssystem på Siljan sykehjem. Det budsjetteres med 150 000 kroner til nye stoler og bord på kafe på helse og omsorgssenteret.

Uteområdet ved Siljan ungdomsskole

Det er budsjettet 350 000 kroner til å ruste opp uteområdet på ungdomsskolen til gleder for elever og innbyggere ellers. Dette er eksternt finansiert.

Adkomstvei Mølleåsen 1-3. Sikringstiltak

Det budsjetteres med 600 000 kroner til sikringstiltak på adkomstvei Mølleåsen 1-3.

Sentrumsveien

Det budsjetteres med 1 million kroner til prosjekt på Sentrumsveien.

Asfaltering kommunehuset

Det budsjetteres med 300 000 kroner til asfaltering av området rundt kommunehuset.

Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole

Det budsjetteres med 375 000 kroner til renholdsmaskiner på Sagaenga og Siljan skole.

Sanering og fornying av vann- og avløpsledningsnett

Det er igangsatt arbeide med en Hovedplan for vann og avløp og en saneringsplan for vann- og avløpsledningene. Hovedplanen vil se på muligheten for å knytte til flere eksisterende boliger til vann- og avløpsanlegget og saneringsplanen har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i avløpsledningene og skifte ut gamle og dårlige vannledninger. Et svært viktig tiltak for å sikre vannforsyningen vil være å opprette et robust ringledningssystem.

Det budsjetteres med 4,5 millioner kroner for vann og 1,5 millioner kroner for avløp i 2025 i henhold til plan.

Sonevannmålere

I tillegg er det budsjetteres 100 000 kroner til sonevannmålere.

Se nærmere beskrivelse av prosjektene under de respektive avdelinger.

Drift

Avdelingenes budsjettforslag er innrettet for å yte et faglig forsvarlig tjenestetilbud ut fra kommunens økonomiske ressurser.

Lånegjelden er budsjettet til 156 millioner kroner med en vektet gjennomsnittrente på 4,73 % per september 2024. Rentenivået forventes fortsatt å øke og det er budsjettet en økning i renteutgifter i 2025 på 800 000 kroner fra budsjett 2024. Budsjetterte låneopptak på 6 millioner kroner er lagt inn som løpende lån med rente estimert til 4,7 % rente. Det gjøres en vurdering på refinansieringstidspunktet hvilke type lån som skal tas opp. Finansdepartementets krav og strategier er fulgt i gjeldende reglement.

Politikk og administrasjon

Lønnsoppgjøret for 2025 forventes å ha en økonomisk ramme på 4,5 %. KS anslår et overheng på 2,3 %. Tilleggsbevilgningskontoen for lønnsbevilgninger beregnet til 2,8 millioner kroner.

Det er budsjettet med midler til revisjon, kontrollutvalg og forvaltningsrevisjon i henhold til vedtak fra kontrollutvalget med unntak av vedtaket om 200 000 kroner til fremskyndet forvaltningsrevisjon i 2025. Framskyndet forvaltningsrevisjon er ikke vedtatt i økonomiplan 2025-28, og er ikke innarbeidet.

Stillingsressursen til hovedvernombudet på 20 % framkommer på Servicekontoret.

Vertskommunesamarbeidet ITG ivaretar utvikling og driften av datatjenester for Skien, Bamble, Drangedal og Siljan. Tjenesteomfanget er økende, og avtalen prisjusteres og videreføres.

Det gjøres nødvendige anskaffelser av ulike moduler til fagsystemer i forbindelse med kommunens digitale utvikling. Dette er estimert og innarbeidet i budsjettet. Det er en økning i kostnader til digitale systemer.

Kjøp fra andre kommuner og fra IKS legges til 1209 Fellesfunksjoner. Da vil utgiftene til disse fordeles ut på de ulike avdelingene ved årets slutt.

Midler til kompetanseheving er opprettholdt på samme nivå som fjoråret. Arbeidet med en systematisk og planmessig gjennomgang av kompetansehevingsbehovet i kommunen fortsetter.

Det er 3 lærlingplasser i kommunens ulike tjenester.

Næringsarbeidet

Inkludert i næringsstilskuddet er bidraget til Siljan næringsforening på kr 20 000 og rammeavtalen med Visit Telemark for reiselivstjenester. Kommunen har ikke ansatt egen næringskonsulent, og det kjøpes derfor rådgivningstjenester tilsvarende 120 000 kroner inkl. mva. Siljan kommunes andel til varige næringstiltak i Grenlandssamarbeidet IPR er 29 000 kroner.

Trossamfunn

Det foreslås kommunale rammeoverføringer på 2 938 000 kroner til Siljan sokn for 2025. Dette er en endring på 161 000 kroner.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2024 til budsjett 2025 på avdeling for administrasjon.

Funksjon	Avdeling for politikk og administrasjon	Endring 2025
1003	Valg	140 000
1000	Lønnsbevilgningskonto	-700 000
1209	Økt IT kostnader	950 000

NAV

Innledning

De langsiktige og overordnede føringene for Nav er nedfelt i en langtidsplan som bygger på Nav sin virksomhetsstrategi:

- Vi gir mennesker muligheter
- Tydelig, til stede og løsningsdyktig

De kommunale tjenestene i Nav Siljan består av økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgivning, kvalifiseringsprogrammet, midlertidig botilbud, kvalifisering og integrering av flyktninger.

Dette skal vi oppnå

Overordnede mål ligger fast:

- Flere i arbeid

- b) Bedre brukermøter
- c) Pålitelig forvaltning

De prioriterte målgruppene er:

- a) Langtidsledige
- b) Innvandrere fra land utenfor EØS
- c) Personer med nedsatt arbeidsevne
- d) Unge som ikke har fullført videregående opplæring

Innenfor disse målgruppene er brukere under 30 år særskilt prioritert.

Organisering

Nav Siljan har tre faste veiledere, hvorav to er statlig ansatte og en er kommunalt ansatt. Lønnskostnadene deles likt mellom stat og kommune. Det overordnede ansvaret for kontoret ligger hos Nav-leder i Skien. Avdelingsleder fra Nav Skien har personalansvaret.

Tjenestene

Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk stønad skal sikre at alle har nok midler til et forsvarlig livsopphold. Økonomisk stønad er i utgangspunktet en midlertidig inntektssikring, og meningen er at den som søker hjelp, skal bli i stand til å hjelpe seg selv etter hvert.

Nav Siljan jobber tett på brukere som trenger bistand i form av sosialhjelp. Målet er å få flere sosialhjelpsmottakere ut i arbeid og aktivitet, eller å få dem avklart til rettigheter på statlige ytelser. Siljan, i likhet med de aller fleste kommuner i Norge, opplevde en stor økning på utbetalinger til økonomisk sosialhjelp fra 2022 til 2023. Økningen var på 28 prosent. I år ser vi derimot en nedgang på utbetalingene. Sammenlignet med samme periode i fjor har vi en nedgang på 33 prosent i utbetalinger til økonomisk sosialhjelp. Det er vanskelig å spå den videre utviklingen, og svingningene har vist seg å være store.

Økonomisk rådgivning

Nav Siljan tilbyr økonomisk rådgivning og veiledning til kommunens innbyggere. Målet med økonomisk rådgivning er å hjelpe til med å få kontroll og styring over privatøkonomien og nedbetale gjeld. Rådgivningen kan også være forebyggende, ved å gi råd og veiledning om hvordan planlegge og håndtere økonomien.

Bosetting og integrering av flyktninger

Siljan kommune har tatt imot 14 ukrainske flyktninger i 2024. Kommunen anbefaler å bosette 10 flyktninger til i 2025. Anmodningsnivået fremstår som høyt for de mindre kommunene i fylket. Alle ukrainske flyktninger som har rett til introduksjonsprogrammet, starter raskt etter bosetting. Per november 2024 er det bosatt 14 ukrainske flyktninger. Det er seks deltakere på introduksjonsprogrammet, og det forventes at det vil komme to til i løpet av 2024. De ukrainske barna begynner raskt i skole eller barnehage etter at de har blitt bosatt i kommunen.

Både tidligere og nåværende deltakere på introduksjonsprogrammet får tett og individuell oppfølging av Nav Siljan. Det er stort fokus på den arbeidsrettede delen i programmet, samt avklare flyktningenes helsesituasjon, lære dem norsk og gi dem erfaring med norsk arbeidsliv. Målet er at de ukrainske flyktningene skal komme raskt i arbeid og kunne forsørge seg selv innen kort tid. Det må likevel

forventes at sosialutgiftene vil øke, da det er ulike individuelle faktorer som påvirker hvor raskt de kommer i arbeid og om de jobber fulltid eller deltid.

Kvalifiseringsprogrammet

Formålet med kvalifiseringsprogrammet med tilhørende kvalifiseringsstønad er å bidra til at flere i målgruppen kommer i arbeid. Tilbudet skal gis til personer som vurderes å ha en mulighet for å komme i arbeid gjennom tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging.

Kvalifiseringsprogrammet retter seg mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Dette handler i stor grad om personer som uten et slikt program ville vært avhengige av økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde over lengre perioder. Nav Siljan vurderer fortløpende deltakere til kvalifiseringsprogrammet. Deltakelse i programmet er en rettighet for søkere som vurderes å oppfylle vilkårene. Det vil derfor være nødvendig å avsette midler til dette.

Utfordringsbildet

Det underliggende behovet for sosiale tjenester påvirkes i stor grad av forhold som er utenfor Nav og kommunens påvirkningsmulighet. Det er knyttet stor usikkerhet til den videre utviklingen.

Momenter som påvirker utgiftene til de kommunale tjenestene:

- a) Generelt økte leve- og bokostnader. Kan ha en etterslepende effekt på mange utsatte husholdninger.
- b) Renteutviklingen har mye å si for utsatte husholdninger, som både leier og eier bolig.
- c) Statlige stønader har ikke holdt tritt med prisutviklingen i samfunnet. Flere som kan ha behov for supplerende sosialhjelp.
- d) Økt arbeidsledighet kan føre til økt press på tjenestene til Nav Siljan.
- e) Utviklingen av nyankomne flyktninger påvirker i stor grad de sosiale tjenestene.
- f) Nav Siljan opplever større svingninger i utbetalinger av økonomisk sosialhjelp sammenlignet med større kommuner. Små endringer i antall mottakere kan få store utslag på utbetalingene til denne stønaden.

Ved siden av at flere vil kunne få behov for sosialhjelp og at stønadsbehovet blir høyere, vil flere av disse utviklingstrekkene kunne øke behovet for råd og veiledningsbistand fra Nav.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2024 til budsjett 2025 på NAV-kontoret.

Funksjon	NAV-kontoret	Endring 2025
2423	Drift Nav-kontor	-294 000
2750	Introduksjonsordningen	1 030 000
2810	Økonomisk sosialhjelp	-400 000
2811	Økonomisk hjelp til flyktninger	-600 000

Oppvekst

Avdeling for oppvekst omfatter barnehage, skole, Inn på TUNET (IPT), voksenopplæring, kulturskole, PP-tjeneste, forbyggende arbeid barn og unge og barneverntjeneste.

Mål for avdelingen

Siljan – trygg, levende, inkluderende - er en viktig forutsetning i kommuneplanen. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter, i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Oppvekstavdelingens overordnede visjon er: Vi oppmuntrer barn og unge til selvrespekt og respekt for andre. Vi setter pris på gode resultater, men framfor alt roser vi helhjertet innsats, vilje til å forbedre seg gjennom nye utfordringer, og styrke til å tåle skuffelser og tilbakeslag. Barn og unge skal få en mulighet til å oppdage at det å være åpen og nysgjerrig er de viktigste vilkårene for å utvikle kritisk tenking og selvinnsett. All kunnskap starter der. Det skapes læringssituasjoner som gir barn og unge lyst til å strekke seg etter nye mål. Vi oppdager tidlig de som av ulike grunner faller utenfor. Vi viser at de kan stole på oss ved å gi dem den støtten de trenger inntil de kan stå på egne bein. Vi bygger alt vårt arbeid på disse verdiene:

- a. Barnets beste
- b. Respekt og raushet
- c. Mot

Oppvekstavdelingen står i flere krevende nasjonale utviklingsarbeid.

- a) Kvalitet i barnehagen
- b) Ny rammeplan SFO
- c) LK20 – fagfornyelsen
- d) Kompetanseløftet
- e) Barnevernreformen
- f) Oppvekstreformen
- g) Samhandlingsreformen
- h) Tett på – tidlig innsats og inkluderende praksis
- i) Ny opplæringslov
- j) St.mld. 34 En mer praktisk skole

Alle disse skal følges opp innenfor eksisterende, og nå redusert budsjett. Siljan kommune leverer gode tjenester med høy kvalitet på oppvekstområdet. Det skal kommunen også gjøre i 2025 innenfor de rammer som økonomien tillater. Endringen i budsjettet 2025 for avdeling oppvekst følger i all hovedsak de vedtak som ble gjort i Økonomiplan 2025–2028. Disse kommenteres i liten grad i dette dokumentet. For alle enheter gjelder at lønnsoppgjør og økte pensjonsutgifter er lagt inn. Dette utgjør det aller største delen av økte utgifter i oppvekst i budsjett 2025.

Det er også lagt inn økning i lisenser, og generellere økninger i kjente utgiftsposter som for eksempel mat og transport.

Kulturskolen

Kulturskolen tilstreber å gi fleksibilitet i sitt tilbud. Aktivitetene skal fange opp behov og ønsker fra elever i alle aldersgrupper, samt tilpasse aktivitetens innholdet til den enkelte elev.

Siljan er den kommunen i fylket med lavest netto driftsutgifter til kommunal kulturskole. Siljan kommune ønsker via kulturskolen å gi varierte undervisningstilbud av høy kvalitet innen kunstfag til barn og ungdom i Siljan. Kulturskolen ønsker å kunne bidra til gode oppvekstsvilkår for barn og unge, og gi elevene meningsfylte og stimulerende aktiviteter som gir både faglig og sosial utvikling. Et godt kulturskoletilbud gir en gevinst både samfunnsmessig, og for enkeltmennesket. Studier viser også at det er viktig med tanke på forebyggende arbeid. Alle kommuner er i henhold til Opplæringsloven §13-6 pliktig til å ha et musikk- og kulturskoletilbud.

Det er 33 elever ved kulturskolen. På ventelisten er det ti søkere. Dette er svært positivt for Siljan, da det på landsbasis er mange kommuner som opplever nedgang i antall søkere til kulturskolen. Det er et ønske om å øke stillingsressursen med 15 %. Det er ikke funnet rom for dette i budsjettet.

Det har over flere år vært vanskelig å skaffe tilgang på gode lokaler for Kulturskolen oppe på Midtbygda skole. Fra høsten 2023 er det ordnet med egnede undervisningsrom, men om Midtbygda skole sitt behov for klasserom skulle endre seg, er det ikke sikkert at dagens løsning vil bli varig.

Voksenopplæringa

Etter statlig vedtak om at kommuner med under 5000 innbyggere ikke lenger får motta flyktninger, ble voksenopplæringen i Siljan avviklet i 2021. Med krig og flyktningekatastrofe i Ukraina, ble kommunen igjen bedt om å motta flyktninger. Voksenopplæringen ble da organisert inn under Siljan ungdomsskole. På voksenopplæringen er det nå tolv elever. De får opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Elevene er organisert i én klasse, og i tillegg er alle enten i jobb eller arbeidspraksis. De deltar på voksenopplæringen de dagene de ikke jobber.

Det har kommet en ny søknad fra en voksen med rett til individuelt tilrettelagt opplæring, alternativt supplerende kommunikasjon. Voksen opplæringen økes med 250 000 kroner.

Barnehage

Siljan kommune har to kommunale barnehager.

Fra august 2024 ble Blåbæret åpnet, en ny friluftsavdeling. Friluftsavdelingene er organisert under Loppedåpan barnehage.

Loppedåpan har fra august 2024 seks fulle avdelinger. I Sagaenga er det noe ledig kapasitet, noe som er heldig med tanke på tilflytting og mottak av flyktninger.

Ukrainske barn i barnehagealder går i Sagaenga barnehage. Sagaenga har siden Siljan begynte å motta Ukrainske flyktninger, hatt en 40 % morsmålsassistent. Denne har fram til nå ikke ligget inne i budsjettet, men blitt kontoført på et diversenummer. Fordi Siljan kommune også i årene framover kommer til å være mottakskommune, legges 40 % morsmålsassistent inn i budsjett 2025. Dette betyr en økning på 155 000 kroner + sosiale kostander i lønnsbudsjettet for Sagaenga barnehage.

Loppedåpan barnehage er nå dobbel så stor som Sagaenga barnehage. I takt med utvidelse av stadig flere avdelinger, har jobben som styrer blitt mer omfattende både administrativt, faglig og

personalmessig. Nestleder i Loppedåpan er i dag på 10 % stillingsressurs. Nestlederressursen økes jf. økonomiplan med 10 %

Et barn med store tilretteleggingsbehov er gått over i skole. Bemanningsressursen for dette barnet har fulgt med over i skole, en 100% pedagogstilling.

Makspris for foreldrebetaling er i statsbudsjettet foreslått redusert med 1000 kroner pr. måned, gjeldende fra 1. august 2024. Dette medfører en reduksjon i foreldrebetaling 2025 på samlet 410 000 kroner

Barnehagen mangler sovemuligheter ute, der vogner kan stå tørt under tak. Slik det er nå, må vogner stå langs langveggene på bygget for å være under tak for vær og vind. Dette medfører en stor sikkerhetsrisiko. Det er i dag 26 vognbarn i Loppedåpan barnehage Vognstall ble lagt inn med 250 000 kroner i 2024. Det viser seg at kostnaden blir dobbelt så høy. Det er derfor lagt inn nye 250 000 kroner i investering på samfunnsbudsjettet i 2025.

Bemanningsnormen for barnehager stiller krav om at barnehagen har en bemanning som tilsvarer **minimum** én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Pedagognormen innebærer at det skal være minst én pedagogisk leder per sju barn under tre år, og minst én pedagogisk leder per fjorten barn over tre år. Barnehagene i Siljan ligger på minimumsnormen.

Barnehagene i Siljan har 9 timer og 45 minutter åpningstid hver dag. Arbeidstiden for en ansatt er 7 timer og 30 minutter hver dag. Dette betyr at på hver avdeling oppfylles ikke minimumsnormen 2 timer og 15 minutter hver dag. I tillegg kommer at alle pedagoger har lovpålagt 4 timer plantid i uken. For Loppedåpan betyr dette eksempelvis at et helt årsverk forsvinner. Samlet 11,15 timer i uken på fem avdelinger betyr at Loppedåpan i praksis mangler 2,5 årsverk hver uke for å oppfylle bemanningsnormen. I tillegg kommer korttidsykefravær hvor det er vanskelig å få tak i vikarer, og alle andre "tidstyver" som møter med PP-tjenesten, spesialisthelsetjenesten osv. Dette er ikke en situasjon som er unik for Siljan, den gjelder nasjonalt. Vi ser at flere og flere kommuner reduserer åpningstiden for å løse noen av disse utfordringene.

Styrket barnehage

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlig behov for det (§ 31 spesialpedagogisk hjelp, Barnehageloven).

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen (§ 37 Barn med nedsatt funksjonsevne, Barnehageloven).

Formålet med disse paragrafene er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring. Hjelpen skal bidra til at barnet blir mer rustet til å starte på skolen, og at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt. Hjelpen kan for eksempel dreie seg om støtte til språklig, sosial og motorisk utvikling, som er grunnleggende for barnets trivsel og helhetlige utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehage handler om tilrettelegging for sosial deltakelse for alle. Det er leken som er den viktigste sosialiseringsarenaen. Gjennom leken utvikles alle barn, og barna utvikler et fellesskap.

Det er forsket mye på barn som har gått i barnehagen og skolestart. Forskingen gir gode resultater. Også de barna som trenger ekstra støtte og hjelp i barnehagen, scorer høyere på skolen enn de som ikke har gått i barnehagen. Det gjelder særlig innen grunnleggende ferdigheter, men også skolefag.

Siljan kommune har de senere år jobbet mye med tidlig innsats. Alle ansatte har fått kompetanseheving og BTI-modellen er viktig her. De siste årene har Siljan kommune hatt en økning i spesialpedagogisk hjelp før skolealder. Samtidig er det en økning i barn med adferdsutfordringer. Det hadde vært ønskelig å jobbet enda tettere opp mot disse barna nå i barnehagen. Dette er det ikke rom for innen dagen budsjett.

Barnehagemyndigheten

§ 10 i barnehageloven beskriver barnehagemyndighetens ansvar: Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter. Barnehagemyndigheten ble i 2022 overført fra oppvekstavdelingen til stab under kommunedirektøren. Dette for å tilfredsstille de nasjonale kravene om at barnehageeier ikke kan ha ansvar for barnehagemyndigheten.

Grunnskole

Grunnskolene i Siljan drives godt. Vi har kvalifiserte lærere i alle fag. Elevenes tilbakemeldinger er jevnt over at de trives og har det bra på skolen. Grunnskolen har de senere år redusert flere årsverk. Med de kuttene som gjøres på pedagoger i budsjett 2024 og 2025, har kommunen kommet til et skjæringspunkt hvor videre kutt i skole vil medføre redusert kvalitet på det tilbudet kommunen gir grunnskoleelevene.

Skolen har to hovedoppgaver. Den ene er å gi elever skolefaglige kunnskaper og ferdigheter. Den andre oppgaven skolen har, gitt etter fagfornyelsen (2020), er å bidra til elevenes sosiale og personlige utvikling. Skolen skal være identitetsdannende. Det jobbes kontinuerlig og systematisk med utvikling av gode læringsmiljø og med fokus på forebyggende tiltak innenfor det ordinære skoletilbudet. Langt på vei går derfor alle elever i ordinære klasser i Siljan kommune. Spesialundervisning organiseres inne i klasserommet eller i mindre grupper. Veldig få elever har 1:1-undervisning.

Siljan ungdomsskole har siden 1. august 2024 måttet foreta en reduksjon på 24 undervisningsøkter pr. uke. Dette medfører at skolene har mindre til deling av større elevgrupper.

Primært er det i fagene norsk, matematikk og engelsk skolene har økt lærertettheten for å kunne gi den enkelte elev tett oppfølging. Dette gir stor gevinst når det gjelder elevenes fremgang innenfor de grunnleggende ferdighetene, lesing, skriving, regning og kompetanse i fremmedspråk (engelsk). Tett oppfølging er den viktigste faktoren for særlig de utsatte og sårbare elevene. Elever som tidlig viser fagvansker kan stå i fare for å falle utenfor både faglig og sosialt.

Det er stort fokus på praktisk og variert undervisning, og reduksjon av antall pedagoger vil føre til større grupper på blant annet mat og helse, kunst og håndverk, færre valgfag og reduksjon i fordypningsfag. Dette vil vanskeliggjøre en bedre praktisk tilrettelegging for elever som har behov for det, og en innføring av mer praktisk tilnærming generelt for vi som skole i flere fag.

At skolene mister noe av mulighet til å kunne gi tett oppfølging av enkelte elever tidlig i elevens utdanningsløp, anses som vært uheldig m.t.p. frafall senere, vanligvis i videregående skole. I tillegg vil det påvirke elevenes muligheter til å oppleve mestring, faglig progresjon og trivsel på ungdomstrinnet.

I 2025 innføres Visma Flyt Timeplanlegger, vikarhåndtering, avspaseringsbank og digitale timeliste ved grunnskolene i Siljan. Siljan kommune mener dette vil øke kvalitet og forenkle arbeidet på lønningsavdelingen. Samtidig vil vikarhåndtering bli mye raskere, enklere og mer oversiktlig. Dette har fram til i dag foregått på papir. Dette har en etableringskostnad på 75 000 kroner, få en årlig lisens på 50 000 kroner.

Midtbygda skole har helt side mottak av Ukrainske flyktninger hatt en 40 % morsmålsassistent. Denne har fram til nå ikke ligget inne i budsjettet, men blitt kontoført på et diversenummer. Da Siljan kommune også i årene framover skal være mottakskommune, legges 40 % morsmålsassistent inn i budsjett 2025. Dette betyr en økning på 155 000 kroner i lønnsbudsjettet for Midtbygda skole.

Enkeltbarn med omfattende tilretteleggingsbehov begynte i 1. klasse i 2024. Dette barnet har hatt 100 % pedagog knyttet opp mot seg i barnehagen. Denne ressursen er i budsjett 2025 overført fra Sagaenga barnehage til Midtbygda skole. Det medfører en økning i lønnsbudsjettet på 650 000 kroner på Midtbygda skole.

Skolefritidsordningen

Oppvekstavdelingen vurderer SFO som en viktig møte- og mestringsarena for barn på 1.- 4. trinn. I august 2024 ble det innført gratis kjernetid også for 3. trinns elever på SFO. I 2025 innføres gratis kjernetid for 4. trinns elever. Samlet medfører det reduksjon i foreldrebetaling på 490 000 kroner.

PP- tjenesten

PPT skal bistå barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling slik at de tilrettelegger for barn og elever med særskilte behov. PPT skal også foreta en vurdering av barnet og elevens behov for spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning. Hensikten er at disse barna og elevene får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. PPT arbeider forebyggende ved å blant annet ha fast tilstedeværelse i barnehagene og skolene, og deltar i en rekke nettverk og team som skal sikre barn og unge rett hjelp til rett tid.

Barnevern

Barneverntjenesten i Siljan har tre ansatte fordelt på 300 % stilling. Dette inkluderer 40 % ledelse. I tillegg har barneverntjenesten en 50 % familiekonsulent og 20% merkantil tjeneste. En liten barneverntjeneste som Siljan barneverntjeneste er veldig sårbar, og det merkes godt når det blir lengre fravær blant ansatte. Barneverntjenesten skal følge opp barn med hjelpetiltak, oppfølging av fosterbarn og fosterforeldre, oppfølging av fosterbarn fra andre kommuner bosatt i Siljan, samt saksbehandling knyttet til undersøkelser. Barneverntjenesten skal også følge opp biologiske foreldre til barn hvor kommunen har overtatt omsorgen.

I saker er det ofte to saksbehandlere. Dette er m.t.p. sikkerheten når ansatte er på hjemmebesøk eller når det må gjennomføres kontorsamtaler etter vanlig arbeidstid. Det samme gjelder også i komplekse saker.

Fra 01.01.22 er barneverntjenesten både faglig og økonomisk ansvarlig for fosterhjem. Dette er en konsekvens av barnevernreformen. I en liten barneverntjeneste med 3,5 ansatte, vil det ikke være mulig å gjennomføre alle nye oppgaver som blir overført fra det statlige til det kommunale barnevernet. I 2011 ble Barnevernpanelets rapport lagt fram og forslag til organisering var at «Ingen barnverntjenester skal ha under 5 årsverk». For at barneverntjenesten skal klare disse nye oppgavene, må det være flere ansatte.

Barneverntjenesten må styrke kompetansen på fosterhjemsarbeidet, innenfor slekts- og nettverks plassering, samt veiledning og opplæring av fosterhjem. Arbeidet med hjelpetiltak må styrkes og hjelpetiltaksporteføljen må utvides. Tiltak som det tidligere var mulig å søke om fra Bufetat, må kommunen nå ha tilgang på selv. Kommunen må også styrke kompetansen på det forebyggende arbeidet.

Barneverntjenesten i Siljan fikk inn 43 bekymringsmeldinger i 2023. Dette er en dobling fra året før. I 2024 har det vært en ytterligere økning. Ny barnevernskonsulent er lagt inn fra 1. januar 2025, jf. økonomiplan.

I 2024 er det kommet to ny fosterhjem. Dette medfører en økning av utgiftene i barnevernet på 865 000 kroner. Det er kommet ny ordning for fosterforeldre som er frikjøpt fra vanlig jobb skal kompenseres for manglende opptjening av tjenestepensjon. For Siljan betyr dette en økning i utgifter på 123 000 kroner.

Da barnevernet i dag jobber med flere alvorlige og svært komplekse saker må Siljan kommune påregne at det vil komme store merutgifter i 2025.

Laget rundt barnet

Et godt oppvekstmiljø skapes gjennom et tett samspill mellom offentlige aktører, familie, nærmiljø og positive krefter i lokalsamfunnet. Å legge til rette for at barn og unge får en god oppvekst er et samfunnsansvar som deles av mange. Gode forhold for å samarbeide er avgjørende for å lykkes.

FNs konvensjon om barnets rettigheter fremhever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som angår barn. Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov. Forebyggende innsats er forankret i en rekke lovverk og fordelt på mange offentlige tjenester og aktører. Ansvar er ulikt fordelt. Virksomheter som er rettet mot alle barn og unge er omfattet av et generelt lovverk, men i tillegg er det også særlover som regulerer virksomheten, for eksempel barnevernloven eller helse- og omsorgstjenesteloven.

Kommunene har et ansvar for at barn og unge får gode oppvekstsvilkår og for å forebygge psykiske og sosiale problemer. Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø. Skole og barnehage er viktige arenaer for dette arbeidet. Kommunen trenger og målrettede tiltak på tvers av sektorer som retter seg mot individer (barn og unge og deres familie) med høy risiko eller klare tegn på store utfordringer.

Siljan kommune har de siste årene jobbet systematisk med forsterking av gode fellesskapsløsninger, tverrfaglig samarbeid og målrettede tiltak. Alt dette arbeidet er gjort via tilskuddsmidler.

I 2025 videreføres «Forsterket innsats og samarbeid om inkludering»¹⁵ inn i sitt 3. år. Siljan kommune ble tildelt 2 000 000 kroner i en fireårsperiode fra Fylkesmannen i Telemark.

Likeledes videreføres det arbeidet Siljan kommune har lagt ned i foreldrestøttende programmer. Kommunen har for en treårsperiode (2023 – 2025) fått tilskuddsmidler på 480 000 kroner fra Bufdir. Foreldreveiledning anses som det viktigste forebyggende arbeid en kommune kan drive med.

Målet er å styrke foreldrenes mulighet til å gi barna sine en trygg og god oppvekst. Foreldre og foresatte er kommunens viktigste ressurs i arbeidet med å fremme barns og unges helse og utvikling. Foreldrestøtte handler om å hente ut det potensialet som ligger i enhver forelder, og styrke dette. En viktig del

av omsorgsrollen er å gi barna og ungdommen ubetinget kjærlighet, omtanke og omsorg. Kommunen skal gjennom ulike tiltak være med å bidra til å fremme disse kvalitetene hos foreldre og foresatte.

Tidlig innsats og et godt samordnet tjenestetilbud er avgjørende for å gi alle barn og unge en læring som rustet dem for fremtiden. Kommunens ansvar som omhandler folkehelse skal sikre og fremme befolkningens helse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. En god start i livet er et godt grunnlag for videre deltagelse og mestring i arbeids- og samfunnsliv, barn og unges helse og trivsel er derfor en viktig del av denne oppgaven.

Kommunestyret i Siljan vedtok i oktober 2024 en plan for forebyggende arbeid.

Forbyggende arbeid

Forbyggende arbeid i Siljan består i all hovedsak av tilskudd til drift av mekkegruppa og UKIS. UKIS er en foreldredrevet ungdomsklubb i kommunen og et populært tilbud hvor mellom 50 og 60 ungdommer møtes annenhver fredag. Miljøterapeut ved Siljan ungdomsskole har ansvar for UKIS. Dette har vært en stor suksess og et av de viktigste forebyggende tiltak for barn og unge kommunen har investert i på mange år. Kommunen har i dag 10 – 15 % miljøterapeut knyttet til drift av klubben.

De sju siste årene har Siljan kommune arrangert aktiviteter i skolens ferier. Dette er finansiert med tilskuddsmidler fra Bufdir. Hvert år kan kommunen søke midler i tilskuddsordningen «Tilskudd til inkludering av barn og unge», tidligere «Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom». Hovedmålet med tilskuddsordningen er å redusere konsekvensene for barn og unge som vokser opp i vedvarende lavinntektsfamilier. Midlene skal brukes til ferieaktiviteter, og det må organiseres på en slik måte at alle barn og unge har mulighet til inkludering i ferieaktiviteter sammen med samaldergruppen. Tilskuddsmidlene fra Bufdir er blitt svært reduserte de siste årene. For 2025 har Siljan kommune gått i samarbeid med frivilligsentralen i søknad om nye midler til dette.

Nasjonale satsinger

Barnevernreformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt.

I folkehelseloven understrekes det at kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Velferdstjenesteloven krever samordning og samarbeid rundt alle barn og familier med særlige utfordringer.

Stortingsmelding 16 – «Tett på» peker på at tidlig innsats krever styrket innsats i barnehage, skole og SFO. Kommunen skal ha en barnehage og skole som gir muligheter for alle barn og unge – uavhengig av sosial, kulturell og språklige bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Det krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats. Regjeringen vil i denne stortingsmeldingen legge til rette for at kompetansen kommer tett på barna og elevene. Vi vil blant annet styrke det tverrfaglige samarbeidet og setter i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten. Siljan kommune har kommet lang i dette arbeidet.

Barnehage og skole har jobbet med systematisk kompetanseheving gjennom nasjonale programmer som ReKomp¹³ og DeKomp¹⁴, og Kompetanseløftet¹⁵

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2024 til budsjett 2025 på Avdeling for oppvekst.

Funksjon	Avdeling for oppvekst	Endring 2025
2010	Helårsvirkning ny avdeling Loppedåpan	900 000
2013	Økt 40 % morsmålsassistent på Sagaenga	210 000
2013	Redusert foreldrebetaling	331 000
2020	Økt 40 % morsmålsassistent på Midtbygda	210 000
2150	Gratis kjernetid SFO	560 000
2230	Redusert utgifter til transport	-150 000
2440	Konsulent barnevern	880 000
2520	Fosterhjemsgodtgjørelse, avlastning og pensjon ved frikjøp	700 000

Helse

Det vil i de nærmeste årene bli økt behov for kommunale helsetjenester. Med en aldrende befolkning vil etterspørselen etter helsetjenester øke. Det er viktig å planlegge for flere ressurser til blant annet geriatrikks omsorg, hjemmebaserte tjenester og rehabilitering. Meld.St.9 (2024-2027)» *Nasjonal- helse og samhandlingsplan*» vår felles helsetjeneste, presiserer at den største utfordring for vår felles helsetjeneste er tilgang til nok personell. Sammenhengen mellom tjenestene og likeverdig tilgang på helse- og omsorgstjenester er per i dag ikke tilstrekkelig.

Fremtiden vil i stor grad avgjøres av om vi lykkes med å møte disse utfordringene på en god måte. På sikt kan det være nødvendig med investeringer i forebyggende helseprogrammer som kan redusere belastningen på helsesystemet fremover. Dette inkluderer helseopplysning, fysisk aktivitet og ernæringsprogrammer for eldre. Økonomien vil bli strammere og en optimalisering av ressursbruk er avgjørende. Dette kan innebære å redusere unødvendige kostnader, forbedre logistikk, innkjøpsprosesser og iverksette teknologi for å øke effektiviteten. Dette vil føre til sterk prioritering av midler. Avdelingene vil måtte sette søkelys på de mest kritiske områdene først, som akuttmedisin, kroniske sykdommer og mental helse. Dette kan bety å omfordele midler fra mindre kritiske områder. Et viktig spørsmål til alle som bor i Siljan vil være «*hva kan jeg som innbygger gjøre selv og hva kan kommunen hjelpe meg med?*» Siljan kommune sitt mål er at vi alle gjør det vi kan for å klare oss selv best mulig, så lenge som mulig. Da kan vi forebygge og utsette behovet for tjenester og sikre at de som trenger hjelp får det!

¹³ Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsing for barnehagesektoren som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med universitet eller høyskole

¹⁴ Et sentralt element i den desentraliserte ordningen er likeverdig og gjensidig forpliktende partnerskap mellom skolene, skoleeierne og høyskolene og universitetene. Det primære formålet er skoleutvikling, og partnerskapet skal bidra til gjensidig læring og videreutvikling av lærerutdanningene. Dette omtales gjerne som det «doble formålet»

¹⁵ Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole

FNs bærekrafts mål vil ligge til grunn for alt arbeid og prioritering som blir foretatt og vil til enhver tid være med i vurderingene i budsjettet for 2025.

Avdelingens budsjettforslag er innrettet for å yte et forsvarlig tjenestetilbud ut fra kommunens bevilgede økonomiske ressurser.

Ansatte

I utredningen fra helsepersonell kommisjonen NOU 2023: 4 *“Tid for handling”* gis det en helhetlig vurdering av behovene for personell og kompetanse frem mot 2040. Den foreslår tiltak for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenestene. Med en aldrende befolkning og flere med kroniske sykdommer, øker behovet for helsepersonell. Dette krever strategier for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell. Det er nødvendig med kontinuerlig kompetanseutvikling for å sikre at helsepersonell er oppdatert på nye behandlingsmetoder og teknologier. Dette kan inkludere etterutdanning og spesialisering. For å sikre stabilitet og kontinuitet i tjenestene, bør det legges til rette for flere heltidsstillinger. Dette kan bidra til å redusere belastningen på ansatte og øke kvaliteten på tjenestene. En effektiv oppgavedeling mellom ulike yrkesgrupper kan optimalisere ressursbruken. For eksempel kan sykepleiere ta over noen oppgaver fra leger, og helsefagarbeidere kan utføre oppgaver som sykepleiere gjør i dag. Ved å sette søkelys på disse områdene kan vi sikre en bærekraftig og effektiv helse- og omsorgstjeneste som møter fremtidens utfordringer.

Ansatte er vår viktigste ressurs!

Frivillige og samskaping

Norge klarer seg ikke uten frivillige og verdien av frivillig arbeid bare i Norge er på 78 milliarder kroner (SSB:2020). Dette er ikke inkludert pengene samfunnet sparer på bedre fysisk- og psykisk folkehelse gjennom at flere får delta i aktivitet, får et sosialt nettverk og hindres i å falle utenfor. Siljan kommune har gjennom flere år hatt stort fokus på frivillig arbeid. Det er flere grunner til at frivillige spiller en avgjørende rolle i helse- og omsorgssektorene.

- a) Økt livskvalitet: Frivillig arbeid bidrar til å forbedre helse og livskvalitet både for mottakerne og de som utfører arbeidet. Frivillige kan tilby tjenester og støtte som det offentlige helsevesenet kanskje ikke har ressurser til å dekke.
- b) Tilleggsressurser: Frivillige organisasjoner fungerer som et viktig supplement til de kommunale tjenestene. De kan tilby aktiviteter, sosial støtte og praktisk hjelp som forbedrer hverdagen til brukerne.
- c) Samfunnsengasjement: Frivillig arbeid fremmer grunnleggende omsorgsverdier og øker tillit og samhold i samfunnet. Det gir også frivillige en følelse av mening og tilhørighet.

For å lykkes i dette arbeidet kan ikke kommunen bare samarbeide, det må legges til rette for samskaping, eller co-creation. Det refererer til en prosess hvor ulike aktører, som innbyggere, sivilsamfunn, virksomheter og offentlige organisasjoner samarbeider på likeverdige vilkår for å utvikle og implementere løsninger sammen. Dette innebærer at alle parter bidrar med sine unike perspektiver og ressurser for å nå felles mål. Gjennom prosjektet “Det gode liv i Siljan” har kommunen kommet langt i å implementere dette i sitt arbeid. Frivillige bidrar i stor grad innenfor ulike områder som for eksempel:

- a) Daggruppene for hjemmeboende
- b) Besøksvenner
- c) Go tralla

- d) Våketjenesten
- e) Følge til sykehus og lignende
- f) Hagegruppe
- g) Fredagskafèn
- h) Vaksinerings
- i) Glad i synge kontoret

Det er viktig at gode arrangementer på helse- og omsorgssenteret kan fortsette som blant annet fredagskafèn, møter med i pensjonisten, "Glad i å synge koret", møter i saniteten, samlinger for pårørende og beboere. Det har lenge vært behov for å oppgrader både stoler og bord i kafèn og i henhold til plan for økonomi er det lagt inn 150 000 kroner i investeringsbudsjettet for 2025. I tillegg til ansatte er også frivillige en meget viktig ressurs!

Utbygging av trygghetsboliger

Siljan kommune vil ha søkelys på å planlegge utbygging av trygghetsboliger. Meld. St. 24 (2022-2023) "Felleskap og meistring – Bu trygt heime", som er en oppfølger av «Leve hele livet» legger vekt på å skape et mer aldersvennlig samfunn hvor flere eldre kan bo trygt hjemme lenger. Den inkluderer tiltak som eldreboligprogrammet, som skal bidra til bygging av omsorgsboliger, trygghetsboliger og sykehjemsplasser. Reformen fokuserer også på å styrke hjemmetjenestene slik at eldre får møte flere faste medarbeidere, noe som kan bidra til bedre kontinuitet og kvalitet i omsorgen. Ved å følge retningslinjene og tiltakene i stortingsmeldingen, kan kommunene sikre at utbyggingen av trygghetsboliger blir en integrert del av en helhetlig eldrepolitikk som fremmer trygghet, selvstendighet og livskvalitet for eldre. Dette kan gi positive effekter som:

- a) Økt trygghet og selvstendighet for eldre. Trygghetsboliger er designet for å møte behovene til eldre, noe som gjør det mulig for å bo hjemme lenger med økt sikkerhet og komfort. Dette kan redusere behovet for sykehjemsplasser og avlaste helsevesenet.
- b) Bedre livskvalitet. Eldre som bor i trygghetsboliger kan oppleve en høyere livskvalitet gjennom tilrettelagte boliger som fremmer selvstendighet og sosial interaksjon. Dette kan bidra til å redusere ensomhet og fremme mental helse.
- c) Økonomiske fordeler. Ved å investere i trygghetsboliger kan kommunene mulig redusere kostnadene knyttet til akutt helsehjelp og sykehjemsplasser. Forebyggende tiltak og tilrettelegging kan være kostnadseffektive på lang sikt.

God planlegging av trygghetsboliger støtter flere av FNs bærekrafts mål, inkludert mål 3 God helse og livskvalitet og mål 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn. Dette innebærer å skape aldersvennlige samfunn som fremmer helse og trivsel for alle aldersgrupper.

Fagområdet pleie og omsorg

Området består av institusjonsbasert omsorg ved sykehjemmet og hjemmebasert omsorg ved hjemmesykepleien, samt praktisk bistand herunder hjemmehjelp. I tillegg har tjenesteområdet ansvaret for dagsentertilbud til hjemmeboende personer, bolig inn under hjemmesykepleien med nærhet til personell og dagtilbudet «Inn på tunet» for hjemmeboende med en demens diagnose.

Sykehjemmet

Sykehjemmet tilbyr kontinuerlig medisinsk og personlig omsorg, som sikrer at beboerne får hjelp når de trenger det. Med tilsyn og sikkerhetsfunksjoner på plass, er sykehjemmet et trygt miljø for eldre og pleietrengende. Beboerne har mulighet til å delta på sosiale aktiviteter og bygge relasjon med andre,

noe som kan forbedre deres mentale helse og velvære. Sykehjem tilbyr ergo- og fysioterapi som kan hjelpe beboerne med å opprettholde eller forbedre deres fysiske helse. Sykehjemmet gir de pårørende en pause fra omsorgsoppgaver, noe som kan være viktig for deres egen helse og velvære. Det kreves et stort antall ansatte for å kunne tilby omsorg døgnet rundt. Dette inkluderer sykepleiere, helsefagarbeidere, assistenter og annet støttepersonell. Med en aldrende befolkning øker behovet for sykehjems plasser, noe som igjen øker behovet for ansatte. Omsorgen som tilbys på sykehjem er ofte kompleks og krever spesialisert kompetanse, noe som bidrar til et høyt antall ansatte. Sykehjemmet gir mange lokale arbeidsplasser, noe som er viktig for økonomien i Siljan kommune. Avdelingen har i 2024 bemannet fra egen stab ved fravær så langt det har latt seg gjøre. Det er en kultur for en fleksibel og god utnyttelse av personalet på tvers av tjenesteområdene.

I forrige plan for økonomi ble det bevilget midler til nytt medisinerom. Rommet står nå ferdig og betyr en kvalitetsøkning for avdelingen ikke minst med tanke på arbeidsforholdene.

Det har til tider vært mangel på helsepersonell og avdelingen er meget tilfreds med at det i økonomi-planen for 2025-28 er lagt inn en økning av to 100 % stillinger innenfor pleie og omsorg. Fastlønnsbudsjettet er økt med 1.5 mil kroner.

Det er fremdeles ledig kapasitet på sykehjemmet og avdelingen har mulighet til å utleie av et rom. Det er lagt inn 1,2 mil kroner i ekstra inntekter.

Mat og måltider ved helse- og omsorgssenteret.

Avdelingen har i dag en 60 % stilling som kjøkken vert. Det har gjennom mange år vært etterspurt kjøkken personell hver dag. Avdeling har gjort noen organisatoriske midlertidige endringer av andre stillinger for å styrke kjøkkentjenesten med 40 %. Dette har gitt en meget stor gevinst for avdelingen. Det har blitt laget nye internkontrollrutiner for å møte krav som stilles til håndtering av mat. Det har vært stort søkelys på matsvinn, god og riktig individuell tilpasset ernæring. Stabil tilstedeværelse av personell på kjøkkenet fører til gode måltider og sosialt samvær for beboerne. I april 2024 ble det gjennomført et uvarslet tilsyn fra mattilsynet. Avdeling fikk ingen avvik og meget gode tilbakemeldinger. Mat og ernæring er meget viktig for god livskvalitet og trivsel. I henhold til plan for økonomi 2025-2028 er det lagt inn en ekstra ressurs med 300 000 kroner til styrking av antall ansatte innenfor kjøkkentjenesten.

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmesykepleien står overfor flere viktige utfordringer og muligheter i fremtiden. Bruk av teknologi, sensorer og digitale verktøy kan forbedre kvaliteten på omsorgen og gjøre det mulig for pasienter å bo hjemme lengere. Dette kan også bidra til å redusere behovet for tjenester. For å forebygge behovet for helsetjenester i fremtiden er det flere tiltak som kan være effektive og som avdelingen vil jobbe videre med. Det kan blant annet være fokus på følgende:

- a) Aldersvennlig samfunn
- b) Forebyggende helsetjenester
- c) Mental helse
- d) Sunne og trygge miljøer
- e) Tett samarbeid med frivillige, pårørende og brukere.
- f) Utvikle boligkonsepter tilpasset innbyggernes behov nå og i tiden fremover.

Det blir viktig å sikre at hjemmesykepleierne har nødvendig kompetanse til å håndtere komplekse medisinske oppgaver. Dette inkluderer kontinuerlig faglig utvikling og spesialisering. For å beholde kvalifisert personell er det viktig å sette søkelys på arbeidsmiljø, lønn og arbeidsforhold. Hjemmesykepleiere som føler seg verdsatt og opplever mestring, er mer tilbøyelige til å bli i jobben. Hjemmesykepleien må tilpasses den enkelte pasients behov og livssituasjon. Dette innebærer å ha en helhetlig tilnærming og å involvere pasienter og pårørende i beslutningsprosesser. Det er viktig å planlegge for en økning og sikre tilstrekkelige ressurser og kapasitet. Effektiv hjemmesykepleie krever godt samarbeid mellom ulike helse- og omsorgstjenester. Dette inkluderer både kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten. Det vil i budsjettperioden bli jobbet videre med bedre samordning av tjenestene og vurdering av omsorgsbehovet. Ovennevnte områder vil være avgjørende for å møte fremtidens behov og sikre at hjemmesykepleien kan tilby høy kvalitet og trygg omsorg til pasientene.

Sykefravær, HMS og kompetanseøkning

Avdelingen har også i inneværende år hatt et høyt sykefravær med 14.8 %, dette er en nedgang fra 2023 hvor fraværet var 19,5 %. Avdelingen ser med bekymring på det fremdeles høye fraværet. Det vil bli foretatt en grundig gjennomgang av iverksatt tiltak og vurdering av effekt. Å jobbe systematisk med sykefravær og HMS (helse, miljø og sikkerhet) gir mange fordeler for både ansatte og virksomheten som helhet. Det jobbes kontinuerlig med å redusere sykefraværet. Ved å følge opp sykefravær tett og tilrettelegge arbeidsoppgaver, kan man redusere varigheten og hyppigheten av sykefravær. Dette bidrar til en mer stabil arbeidsstyrke og mindre belastning på kolleger. Systematisk HMS-arbeid skaper et tryggere og mer inkluderende arbeidsmiljø og det kan føre til økt trivsel, høyere jobbengasjement og bedre samarbeid blant ansatte. Når ansatte er friske og trives på jobb, øker produktiviteten. Redusert sykefravær betyr også færre avbrudd i arbeidsflyten og mindre behov for vikarer eller omfordeling av arbeidsoppgaver. Gode HMS-rutiner bidrar til å forebygge både fysiske skader og psykososiale problemer. Lavere sykefravær og færre skader betyr reduserte kostnader knyttet til sykepenger, vikarer. Dette kan gi betydelige økonomiske besparelser for virksomheten. En virksomhet som tar godt vare på sine ansatte, får ofte et bedre omdømme som igjen kan gjøre det lettere å tiltrekke seg og beholde dyktige medarbeidere. I løpet av 2024 har flere ansatte med lang erfaring gått av med pensjon. Utfordringene med å rekruttere helsepersonell er tidkrevende og kostbart for avdelingen. Å sikre tilstrekkelig og kompetent bemanning i helse- og omsorgssektoren er avgjørende for å oppnå flere av FNs bærekrafts mål. *God helse og livskvalitet (Mål 3)*, sier at helsepersonell spiller en nøkkelrolle i å sikre at alle har tilgang til nødvendige helsetjenester, inkludert forebygging, behandling og rehabilitering.

Fagområdet forebyggende tjenester

Fagområdet består av psykisk helse og rusforebyggende arbeid, psykologtjeneste, legetjenesten, ergo- og fysioterapi, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, kommunal akutt døgnplass og habilitering- og rehabiliteringstjenesten. I tillegg har tjenesteområdet ansvaret for deltjenestene; omsorgsstønad, avlastning- og støttekontakt, BPA, parkeringstillatelser, ledsagerbevis, varig tilrettelagte arbeidsplasser, psykososialt kriseteam, kommunens evakuerings- og pårørende senter. Avdelingen kjøper heldøgns-omsorg tilbud i regi av aktør i Grenland, samt at vi kjøper jordmortjeneste og helstasjon for ungdom 13-23 år i Skien kommune. I 2024 ble flere lovpålagte funksjoner som blant annet barnekoordinator ivaretatt av prosjektstilling innenfor helsestasjon- skolehelsetjenesten.

Habiliteringstjenesten

I henhold til plan for økonomi 2025-2028 er det lagt inn en ny 100 % stilling innenfor fagområdet, dette vil i betydelig grad styrke det forebyggende arbeidet og kvalitetssikre lovpålagte oppgaver i kommune som blant annet barnekoordinator. Det er lagt inn 850 000 kroner i budsjettet.

Habiliteringstjenesten ser et økt behov fremover for ytelser som omsorgsstønad, avlastning, støttekontakt og tilpassete boliger er stadig økende. Søknadsmengden på ytelser har økt siste året. Dette skyldes flere faktorer som blant annet økning med familier med barn med spesielle behov, endring i familiemønstre og økt bevissthet på rettigheter. For å møte disse behovene vil det være viktig med økte investeringer i omsorgsstønad, avlastningstjenester, støttekontakter og bo muligheter. Dette vil avlaste pårørende og bidra til et mer inkluderende samfunn, samtidig som det forbedrer livskvaliteten.

Psykisk helse og rusarbeid voksne

Kommunen har plikt til å tilby behandling for psykiske vansker og lidelser. Det går frem av Lov om kommunale helse - og omsorgstjenester § 3-1, og 3-2 punkt 4. Kommunen har et "sørge-for"-ansvar for å tilby nødvendige helsetjenester innen psykisk og fysisk helse. Begrepet behandling må forstås i en kommunal kontekst. Begrepsforståelsen må gjenspeile den brede variasjonen som kjennetegner kommunalt psykisk behandlingsarbeid; behandlingen skjer i en konsultativ praksis og behandling kan omfatte helsefremming, forebygging, kartlegging, utredning, koordinering, habiliteringsstøtte, rehabilitering støtte, direkte og indirekte tjenester. En innser at pr. i dag er lovkravet i stor grad ivaretatt for den voksne befolkningen gjennom de stillingene som er satt, ved psykiatrisk sykepleier 100% og psykolog 50%. Disponering av disse ressursene må ses i tråd med Meld.st.24 (2022-2023) «Opptappingsplan for psykisk helse» som viser til tre innsatsområder:

- a) Helsefremmende og forebyggende psykisk helsearbeid.
- b) Gode og tilgjengelige tjenester der folk bor.
- c) Tilbud til personer med langvarige og sammensatte behov.

Avdelingen har gjennom flere år hatt utfordringer med å få søkere til psykolog stilling i kommunen, imidlertid er denne stillingen besatt fra august 2024 med psykolog i 50 %. Det betyr at kommunen nå har denne lovpålagte tjenesten godt integrert i resten av tjenestene. Psykologens arbeidsområder er flere, hvor blant skal ressursen skal bidra til å styrke den etablerte psykisk helse og rus tjenesten, samt bidra inn mot behandling i en mer bred forstand. Blant annet:

- a) Forbedring av tjenesten. Kunne bidra til å utvikle og forbedre kommunale tjenester ved å iverksette evidensbaserte metoder og praksiser. Dette sikrer at tjenestene er effektive og tilpasset befolkningens behov.
- b) Innenfor forebygging og helsefremmende arbeid på systemnivå kan psykologer bidra til å utvikle strategier for forebygging og helsefremmende arbeid som når ut til hele befolkningen, ikke bare enkeltindivider.
- c) Psykologer kan styrke samarbeidet mellom ulike tjenester og sektorer, noe som kan føre til mer helhetlige og koordinerte tjenester for innbyggerne.
- d) Tverrfaglig samarbeid. Reduksjon av stigma ved å integrere psykologisk kunnskap i kommunale systemer kan det bidra til å redusere stigmaet rundt psykisk helse og gjøre det lettere for folk å søke hjelp
- e) Effektiv ressursbruk. Psykologer kan bidra til å optimalisere ressursbruken ved å identifisere og implementere kostnadseffektive tiltak som gir best mulig utfall for befolkningen.

Psykisk helse og rusarbeid barn og unge

Det kom 09.11.23 en ny nasjonal veileder i psykisk helsearbeid barn og unge - Helsedirektoratet presiserer at kommunen skal ha psykisk helsetjeneste til barn og unge ut over andre helse- og omsorgstjenester som helsestasjon- og skolehelsetjeneste og fastlegeordningen, og at tjenesten skal tilby behandling og oppfølging av milde til moderate psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer og reaksjoner på

belastende livshendelser. Pr. i dag er det etablert en skolehelsetjeneste som er i tråd med nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Tjenesten skal oppdage, gi støttesamtaler og sende videre til samarbeidspartnere som fastlegen og andre. Tjenestens mandat er forebyggende arbeid, men har ikke behandling som sin oppgave. Pr. i dag er det opprettet en prosjektstilling for et før-prosjekt for utvikling av helsetjenester som fyller «gapet» mellom helsestasjon- og skolehelsetjeneste og spesialisthelsetjenesten. Målet med prosjektet er «etablering av kommunal psykisk helsetjeneste for barn og unge». Prosjektet er driftet med tilskuddsmidler. Når disse tilskuddsmidlene går ut vår 2025, foreligger det en mulighet, med prosjekt beskrivelse i bunn, å søke om tilskudd for implementering av kvalitetssikret tjeneste for barn og unge i tre nye år. I løpet av denne tilskudsperioden på tre år må enn se på behovet for implementering av denne kostnaden i budsjett. Prosjektet er foreløpig på «før-prosjekt stadiet», dermed foreligger det pr. i dag ikke en konkret beskrivelse av hvordan denne tjenesten skal organiseres eller hva som er behovet med tanke på dimensjonering av dette tilbudet. En kan også vurdere hvordan andre lovpålagte funksjoner som blant annet barnekoordinator kan ivaretas under denne tjenesten, samt hvorvidt deler av tjenesten også kan ses i sammenheng med nyopprettet rehabiliteringstillingen. Dette vil imidlertid være avhengig av behovet for dimensjonering.

Psykososialt kriseteam

Et psykososialt kriseteam i en liten kommune er viktig av flere grunner

- a) Rask respons: I små kommuner kan kriseteam raskt mobilisere og gi nødvendig støtte til de som er rammet av kriser, ulykker eller katastrofer.
- b) Tilpasset støtte: Kriseteamene kan tilby skreddersydd støtte som tar hensyn til lokale forhold og behov, noe som kan være spesielt viktig i mindre samfunn hvor alle kjenner hverandre.
- c) Forebygging av langvarige problemer: Tidlig innsats fra et kriseteam kan bidra til å forebygge langvarige psykiske helseproblemer ved å gi umiddelbar støtte og oppfølging.
- d) Støtte til ordinære tjenester: I krisesituasjoner kan det ordinære hjelpeapparatet bli overbelastet. Kriseteam fungerer som en ekstra ressurs som kan avlaste og støtte de vanlige tjenestene.
- e) Samhørighet og fellesskap: Ved å ha et kriseteam på plass, kan lokalsamfunnet føle seg tryggere og mer sammensveiset, da de vet at det finnes ressurser tilgjengelig for å håndtere kriser på en effektiv måte.

Teamet i Siljan har ikke 24/7 vaktordning, men kommunale medlemmer er tildelt et funksjonstillegg for sin deltagelse. Det vurderes at det årlig vil være behov for kompetanseheving av teamet og det er lagt inn forslag på en økning av budsjettet med 10 000 kroner.

Legetjenesten

Siljan legekonsortium har tre fastlegehjemler, to av disse er besatt og en lyst ledig. I henhold til plan for økonomi 2025-28 økes fastlegehjemlene til totalt fire. Den fjerde hjemmelen er også lyst ledig. I påvente av ansettelse av legehjemlene benytter kommunen seg av å innleie av fastlege fra privat firma. Avtalen startet i august 2024. Både nasjonalt og regionalt er det en vanskelig rekrutteringssituasjon i fastlegeordningen. Ansettelse av nye leger er iverksatt, men det forventes at kommunen må benytte privat innleie i totalt 8 måneder i 2025. Kostnaden vil påløpe seg til 1.5 mil kroner. Det vil bli en reduksjon av utgifter til lønn og utbetaling av basistilskudd på 180 000 kroner samt beregnet 300 000 kroner i inntekter fra Helfo. Totale netto kostnader for å benytte privat firma i 8 måneder er estimert til 1 280 000 kroner. Kostnader på 200 000 kroner ved opprettelse av ny legehjemmel er lagt inn i budsjettet.

Legevakt og øyeblikkelig hjelp plasser

Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD) er en kommunal pleie og omsorgstjeneste. Siljan kommune har fra oppstarten i 2016 hatt en interkommunal tjeneste sammen med Skien. Fra 01.02.2025 vil denne tjenesten bli driftet fra avdeling helse i Siljan. Det bergenes økte lønnskostnader og innkjøp av medisinsk utstyr for å kunne betjene denne tjenesten. Budsjettet reduseres med 160 000 kroner for innværende år.

Ergo- og fysioterapitjenesten

Ergo- og fysioterapi har ansvaret for tjenestetilbudet til alle aldersgrupper og innen mange fagområder. Helsestasjon, skolehelsetjenesten, hjemmeboende voksne/eldre og sykehjem prioriteres. På disse arenaen inngår forebyggende, helsefremmende arbeid, samt re- og habilitering. Det er fortsatt fokus på å utvikle gode tverrfaglige tjenester inn mot helsestasjon og skolehelsetjenesten. Tverrfaglig 4 ukers kontroll og helsedag på 3.trinn videreføres. Øvrige faste konsultasjoner i skolehelsetjenesten er nå satt inn i årshjul som er tilgjengelig på skolene. Begge faggrupper har individuell oppfølging av barn og unge. Det er en liten økning i antall henvendelser til ergo/fysioterapitjenesten fra foresatte/lærere.

Som forebyggende tiltak rettet mot voksne/eldre arrangeres fallforbyggende gruppe, i tillegg gjennomføres tverrfaglig 80 års besøk i samarbeid med sykepleier. Privat praktiserende fysioterapeut har forebyggende/behandlende treningsgrupper for voksne, og erfarer god pågang til disse tilbudene. I forbindelse med at det er opprettet flere ulike grupper i tjenesten, er det utfordringer med egnede lokaler for å gjennomføre gruppetrening. Det gjelder både tilgang på lokaler og utformingen av lokalene.

Tjenesten er raskt inne for kartlegging og oppfølging av pasienter på korttidsopphold, og dette er et resultat av et godt etablert tverrfaglig møte med pleie/omsorg. Tjenesten erfarer generelt å komme sent inn i øvrige saker, og ser behov for å utforme tiltak hvor man er mer i forkant for å fremme god helse blant den aldrende befolkningen. Et tiltak som er ønskelig fra avdelingen er «Helsestasjon for voksne», hvor det inngår kartlegging, samtale og helserådgivning. Bør vurderes iverksettes.

Det er stor pågang på hjelpemiddelområdet. Etter sammenslåing av hjelpemiddelsentralen er saksbehandlingen lenger, og man ser større behov for utvalg av hjelpemidler på kommunalt lager. Dette resulterer i merarbeid når det gjelder samarbeid om hjelpemidler, korttid- og langtids lån, internt og eksternt.

Et økende behov og søkelys på velfersteknologiske løsninger krever ressurser fra tjenesten.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er et gratis lavterskeltilbud i kommunen som har tilnærmet 100% oppslutning blant barn og unge. Vårt mandat er å tilby helsefremmende og sykdomsforebyggende tjenester til barn/unge og deres foresatte, i tråd med nasjonale, faglige retningslinjer. Tilbudet skal være lett tilgjengelige for våre brukere og gi et universelt tilbud uavhengig av økonomi, etnisitet eller sosial status. Gjennom blant annet råd og veiledning, helseopplysning og undervisning, samt nært samarbeid med andre instanser, ønsker vi å fremme barnets psykiske og fysiske helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold, forebygge sykdom og skade og utjevne sosiale helseforskjeller. I tillegg skal vi bidra til å forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt. Behovet for bekreftelse på foreldrerollen står sentralt i mye av vårt arbeid, og vi jobber systematisk med å avdekke en skjev utvikling, både fysisk og psykisk. Tjenesten består av to fysioterapeuter, ergoterapeut, helsestasjonslege, barnekoordinator og to helsesykepleiere, hvor alle har fokus på brukermedvirkning, tidlig intervensjon og nært samarbeid til barnets beste. Barn/unge med behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester, får tilbud om koordinator og eventuelt individuell plan.

Sårbarheten ved fravær for helsestasjon- og skolehelsetjenesten er at det er få, ingen andre ansatte å omfordele arbeidsoppgaver til uten at det går utover andre tjenester. Den gjenværende ansatte opplever da økt arbeidsbelastning og de vil føre til at viktige tjenester innen helsestasjon- og skolehelsetjenesten blir blant annet utsatt og avlyst. Barn og unge får ikke den oppfølging vi er lovpålagt å gi og samtidig som det også vil gå utover det forebyggende arbeid. Helsestasjon- og skolehelsetjenesten betjener ofte sårbare grupper. Manglende kontinuitet kan derfor ha en direkte negativ innvirkning på disse gruppene. Det vil være behov for vikar slik at en kan ha en beredskap ved slike sårbare situasjoner.

Kjøp av heldøgnsomsorg

Kommunen har gjennom flere år benyttet seg av tilbud om heldøgnsomsorg levert av privat aktør. Kommunen kjøper også tjenester fra «Inn på tunet» for å dekke behovet for dagaktivitetstilbud. Tilbudet kommer inn under statlig refusjonsordning for ressurskrevende brukere. Dette tilbudet vil være under kontinuerlig vurdering.

Helsefelleskap

I henhold til Nasjonal helse- og sykehusplan er det opprettet 19 helsefelleskap, bestående av helseforetak og kommuner. Helsefelleskapene skal arbeid med samhandling mellom ulike tjenestenivå for å sikre gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det. Avdeling helse deltar i strategisk samarbeidsutvalg i vår region.

Helseberedskap

Meld.st.5 (2023-2024) «*En motstandsdyktig helseberedskap*» fra pandemi til krig i Europa gir klare føringer til kommunen om økt søkelys på helseberedskap. Det betyr at forebygging og beredskap må gis økt prioritet. En styrke i det Norske samfunnet er den høye tilliten vi har til hverandre, og det sterke felleskapet som binder oss sammen. Disse verdiene må vi holde fast ved for å være motstandsdyktige og håndtere kriser.

Velferdsteknologi

Tjenestemrådet vil fortsette satsningen på implementering av velferdsteknologisk og digitale løsning. Avdeling helse har pr 01.10.2024, 61 stasjonære trygghetsalarmer, 3 mobile trygghetsalarmer, 10 medisindispensere og samt utstyr til digital hjemme oppfølging. Både medisindispenser, mobile trygghetsalarmer og etter hvert digital hjemme oppfølging er koblet opp mot alarmsentralen i Skien. Digital hjemme oppfølging innebærer at hele eller deler av et behandlingstilbud foregår uten fysisk kontakt. Dette betyr at dialog og deling av data mellom pasient og behandler skjer digitalt. Teknologiske løsninger og verktøy brukes for å følge opp pasienter i deres eget hjem, noe som kan bidra til økt trygghet, sikkerhet og mestring. Det er lagt inn 200 000 kroner i investeringsbudsjettet til innkjøp av velferdsteknologi i 2025.

Det er også behov for et nytt EPJ system (elektronisk pasient journal). Kommunen deltar i et interkommunalt samarbeid rundt innkjøp av nytt journal system. Det er ikke fremmet behov for ekstra midler til dette i budsjettet for 2025.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2024 til budsjett 2025 på Avdeling for helse.

Funksjon	Avdeling for helse	Endring 2025
2530	Redusert matvareinnkjøp	-200 000
2530	Økt medikamentbudsjett	100 000
2530	Økt brukerbetaling	-400 000
2530	Gjestepasient fra andre kommuner ved ledig plass	-1 180 000
2580	Ny stilling hjemmebaserte tjenester	850 000
2580	Redusert brukerbetaling hjemmeboende	289 000
2410	4. lege	200 000
2410	Vikarlege	1 280 000
2560	Avviklet ø-hjelpsplass fra 1.2.25	-160 000
2340	Barnekoordinator	850 000
2532	Ressurskrevende helse- og omsorgstjenester, netto	1 138 000

Samfunn

Vann og avløp

Det er et uttalt mål å forsterke forsyningssikkerheten i kommunen ved å etablere nye ringledninger og overføringsledninger for vannforsyning. I 2025 vil investeringer i første rekke dreie seg om etablering av ny vannledning mellom sentrum og Thorshaug. Dette medfører at vi får ringledning i dette området, noe som vil forsterke forsyningssikkerheten til et område med sårbare abonnenter og mye gammelt ledningsnett. Entreprisen er kostnadsberegnet til kroner 4 500 000 + mva.

Utskifting av ledningsnettet har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i spillvannsledninger, skifte ut gamle og dårlige vannledninger og fornye overvannsledninger. For å redusere innlekkasje i avløpsledningene er det trolig størst gevinst ved utskifting av de eldste ledningene ved Langemyrveien. Prosjektet deles opp i etapper i henhold til hovedplan for vann og avløp, og for 2025 avsette det kroner 1 500 000 kroner til nytt ledningsnett for spillvann og overvann.

Deler av vannledningsnettet er dårlig og små og store lekkasjer oppstår med ujevne mellomrom. Når det skjer lekkasjer kan det være krevende å finne hvor lekkasjen er. Tiden er ofte knapp og rask avdekking av lokasjon for lekkasje kan være avgjørende for forsyningsstabiliteten. Sonevannmålere på ulike deler av ledningsnettet vil være en betydelig hjelp. Det avsettes 100 000 kroner til en ny sonevannmåler i 2025.

Gulvet på renseanlegget bærer preg av stor slitasje. Det er ikke gjort fornyelser siden bygget var nytt. Gjentakende ombygginger og flytting av utstyr har medført en slitt og lite vedlikeholds vennlig overflate. Ut fra både sikkerhet, estetikk og hygiene bør dette fornyes. Det avsettes kroner 150 000,- til nytt gulv på renseanlegget i 2025.

Det er behov for å oppgradere driftskontrollen på vannverk og renseanlegg. Det er ønskelig å flytte dette til skyløsning av sikkerhetsmessige hensyn. Dette arbeidet vil bli iverksatt i 2025. Det innebærer en økt kostnad med lisenser som fordeles likt mellom vannverk og renseanlegg.

Spredt avløp

Siljan kommune har fulgt opp plan for opprydding av utslipp fra spredt bebyggelse. Det dreier seg om septiktanker, tette tanker og minirensanlegg. Det er utarbeidet en handlingsplan for dette som medfører økt

aktivitet. Arbeidet dekkes av tilsynsgebyret som er spesifisert i gebyrregulativet. Det legges ikke opp til økning ut over normal prisstigning.

Renhold

Fra august 2024 har renholdsoppgavene økt med ca. 7 timer pr uke etter at ny barnehageavdeling på Loppedåpan ble satt i drift. Det er gjort en vurdering av muligheter for investering i vaskerobot som kan avlaste renholdere. På Siljan skole og sykehjemmet ligger forholdene til rette for dette. Erfaringene fra første driftsår på Siljan skole og uttesting av samme utstyr på sykehjemmet sommeren 2024 viser at det er stor nytte i utstyret som enkelt kan fases inn. Det avsettes derfor kroner 375 000 til igangsetting av en ny vaskerobot i 2025.

Kommunehuset

I henhold til vedlikeholdsplan er det behov for maling av kommunehuset utvendig. Utvendig vedlikehold medfører også tetting av en rekke sprekker og vanninntrengning i grunnmur. Det avsettes kroner 300 000 til maling og utvendig vedlikehold av kommunehuset i 2025.

Uteområdet med parkering rundt kommunehuset trenger rehabilitering. Det foreslås å asfaltere parkeringsplassen. Anledningen bør benyttes for å sanere kommunens gamle oljetank som nå er ute av drift. Det avsettes kroner 300 000 til asfatering i 2025.

Drift av Helse og sosialsenter

Dette er et gammelt bygg med forventede store vedlikeholdskostnader i årene som kommer. Det er ikke lagt opp til særskilte tiltak i 2025, men avsatte midler til vedlikehold av utstyr går til utskifting av lyskilder.

Sykehjemmet

Det er stort behov for utskifting av belysning inne i bygget. Armaturene er fra 1999 og har gått ut på dato. Den gamle belysningen medfører unødig høyt strømforbruk. Mye er utført i 2024 og dette vil fortsette i 2025 med utskifting på kontorer, møterom, kjøkken mm.

Investeringen i solcelleanlegg i 2023 og 2024 vil gi en gevinst i forhold til strømkostnader for 2025. Budsjett for strøm er derfor nedskalert med kroner 100 000,- i 2025.

Kulturbygg

Det er ikke planlagt større vedlikehold av Øverbøstua i 2025. Bygget er slitt og er lite energiøkonomisk. Dette ble tydelig vinteren 2023/2024. Det er såpass store investeringer som må iverksettes i dette bygget at det ikke anbefales iverksatt noe i påvente av avklaring rundt etablering av nytt folkebibliotek.

Barnehagelokaler

Det er vedtatt at det skal utredes en helhetlig plan for rehabilitering av Loppedåpan barnehage og tilrettelegging for arbeidsplasser for pedagoger/ fagarbeidere.

Det er krav om arbeidsplass til pedagogene og spesialrom for barn med spesialpedagogisk hjelpebehov. Barnehagen mangler og egnet personalrom. Hele barnehagen har også stort behov for oppgradering. Likevel er den største utfordringen mangel på rom. Det er behov for å bygge på Loppedåpan med en egen kontorfløy. Dette vil ha en stipulert kostnadsramme på 5 000 000 kroner. For Siljan kommune og ansatte i Loppedåpan barnehage er utbygging av en ny personaldel helt nødvendig med tanke på lovliggjort jft arbeidsmiljøloven. Det avsettes kroner 5 000 000 til tiltaket i 2025.

Det ble avsatt kroner 250 000 kroner til ny vognstall i Loppedåpan i 2024 i tråd med økonomiplan. Nærmere vurderinger av plassering og størrelse medfører at prosjektet ikke lar seg gjennomføre basert på første vurdering. Ny vurdering av løsning og kostnader er utført, og prosjektet er nå kostnadsberegnet til kroner 450 000,- eks. mva. Det avsettes Kroner 563 000 inkl. mva til tiltaket i 2025.

Siljan skole uteområde

Det er utført mye arbeid med tilrettelegging av uteområdet ved Siljan skole i 2024. Arbeidene vil fortsette med overbygget bål plass og brygge i Øverbøtjønna i 2025. Det skal også bygges aktivitetspark med en rekke treningsapparater. Prosjektet har søkt ekstern finansiering og har fått tilskudd i tillegg til kommunale midler. Det avsettes kroner 350 000,- til tiltak i 2025.

Møteplass sentrum

Det har det siste tiåret vært arbeidet med tankene om et nytt folkebibliotek og samfunnshus med flerbruksfunksjoner i Siljan sentrum. Det fremstår som mer og mer aktuelt at dette bygget bør kombineres med leilighetsbebyggelse. Kombinasjonen av leiligheter og folkebibliotek/samfunnshus vil være attraktivt og virke gjensidig forsterkende. Kommunen trenger flere sentrumsnære leiligheter som del av et variert boligtilbud. Det er svært lite leiligheter tilgjengelig i Siljan sentrum, og få eller ingen initiativ til bygging. Arealknappheten i kommunesenteret tilsier også at det bør bygges i høyden slik at konflikter med andre arealbruksinteresser som dyrka mark unngås.

Av hensyn til finansiering og drift bør et slikt bygg reises som et felles prosjekt mellom kommunen og private utbyggere. Det er et mål at leilighetene skal kunne stilles til rådighet som utleieboliger. Det finnes tilskuddsordninger for konsept der kommunen og private utbyggere har felles nytte i å utvikle sentrumsnære leiligheter tilpasset ulike brukergrupper med særskilte behov. Det vil også være økonomisk gunstig for prosjektet at grunnarbeider mv kan deles på flere funksjoner. Den markante økningen i antall eldre som kommunen vil ha i årene fremover tilsier også at en viktig kjøpergruppe til leiligheter vil vokse raskt og stort. Kommunen vil ha stor nytte av at det finnes sentrumsnære leiligheter med universell utforming og moderne infrastruktur tilpasset smarthusfunksjoner som innbyggerne selv kan anskaffe.

Det vil virke positivt for eiendomsutviklerer som vurderer å investere i kommunesenteret at kommunen tilrettelegger for utbygging. Siljan kommune har vært aktiv med å tilrettelegge for småhusbyggelse på attraktive arealer rundt om i kommunen. Trolig må kommunen ta en tilsvarende rolle i kommunesenteret for å tiltrekke seg investorer som vil satse og bygge i Siljan.

Det ble avsatt kroner 300 000 til å jobbe med et forprosjekt for folkebibliotek/samfunnshus i 2024. Resterende, ubrukte midler forlenges inn i 2025 slik at prosjektet kan fullføres med en avklaring av mulig avtale med private investorer.

Kommunale boliger

Kommunen har 14 boliger til utleie i 2024 og leier 1 bolig i tillegg for bosetting av flyktninger. Det er stor slitasje på utleide boliger og vedlikeholdsbehovet er stort. Dette gjelder både gamle og nye bygg. Det budsjetteres med husleie for 4 nye boliger i 2025 for å kunne ta imot flyktninger fra Ukraina.

Kommunale veier

Investeringer i LED belysning til gatelys gir positive utslag på strømforbruket. Det er beregnet et mindreforbruk på strøm til gatelys i 2025. Budsjett er redusert med kroner 150 000,-

Sentrumsveien er sikret med nytt fortau og krysset Sentrumsveien x Gurholtveien er strammet opp og trafikkssikret. Det samme gjelder adkomst fra kommunens utleieboliger i krysset ved Gurholtveien. Tiltaket er finansiert med bypakke midler, belønningsmidler og kommunale midler. Det er derimot ikke finansiert asfaltering av strekningen som nå begynner å bli tydelig slitt. For å få en komplett standard-heving på Sentrumsveien bør strekningen mellom Siljansenteret og Mølla asfalteres. Det avsettes kr 1.000.000 til asfaltering i 2025.

Det registreres utglidning og ustabil grunn ved adkomstveien til Mølleåsen 1-3. Røttene fra trær som vokser langs veiskrenten bidrar til frostsprengning. Disse må fjernes. Gjerde som står langs veien er forfallent og har ingen funksjon. Det er en bratt skrent med flere høydemeter ned til Sentrumsveien. Denne veien bør sikres. Tiltakene som bør gjøres for varig sikring av denne veien er bolting av fjell, fiberarmering med sprøytebetong og autovern. Det er innhentet pris på tiltakene som i 2024 ligger på kr 600 000,-. Det avsettes kroner 600 000 til tiltaket i 2025.

Etter inspeksjon fra Safecontroll den 16.08.2023 ble det avdekket omfattende feil og mangler ved steinbrua i sentrum. Mye er rettet opp, men anbefalingen er at man fjerner resterende asfalt og sand, rengjør og legger en membran på brua for å hindre vanngjennomtrenging, og deretter asfalterer. Det er avsatt kr 387 000 til tiltaket i 2025.

Finsrudbrua har for lavt rekkverk i henhold til gjeldende bestemmelser. Dette må rettes opp, og det vil bli lagt frem et forslag til tiltak med budsjett til neste revisjon av økonomiplan..

Plansaksbehandling

Budsjett for plansaksbehandling er redusert fra kroner 300 000 til kroner 100 000 for 2025. Kommunen har svært lite tilgjengelig ressurser til planoppgaver. Det innebærer at kommunen må vurdere hvilke planarbeid som kan gjennomføres i 2025. Det er vedtatt revisjon av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og plan for kultur i kommunestyreperioden. I tillegg er det i handlingsprogrammet i allerede vedtatte planer bestemt at man skal iverksette ulike tiltak som medfører planlegging. Et eksempel på det er etablering av lokalt mottak av kvist og hageavfall i Siljan. Dette arbeidet er iverksatt og budsjett skal leveres til RiG i mai 2025. Dette arbeidet vil bli prioritert. Det innebærer at plan for idrett og fysisk aktivitet ikke blir iverksatt før tidligst høsten 2025. Plan for kultur som også skal omhandle kulturminner blir mest sannsynlig ikke iverksatt før i 2026 eller 2027 dersom det ikke blir tilført mer ressurser.

Brannvern og feiertjenester

Budsjett for 2025 baseres på gjeldende avtaler med Skien brann og feiervesen. Det er forutsatt at vilkår for Siljan gjelder ved virksomhetsoverdragelsen til Grenland brann og redning som er den nye organisasjonen fra og med 2023. Siljan er selvstendig medlem i GBR fra 2024 med samme økonomiske vilkår som tidligere.

Kulturaktiviteter og bibliotek

Stort sett hele budsjett til kulturaktiviteter er øremerket tilskudd til lokale lag og organisasjoner. Det er gjort mindre justeringer i budsjett for kulturaktiviteter fra 2024 til 2025. Det er lagt inn ekstra kroner 20 000 til markering av friluftslivets år i 2025.

Folkebiblioteket skal være en arena for kultur og debatt. Store og små arrangement er en forutsetning for at folkebiblioteket skal fungere etter hensikten. Budsjett for kulturarrangement er redusert over flere år og er nå kun kroner 60 000 kroner.

Det foregår likevel en del arrangement på biblioteket. Felles for disse er at dette skjer på kveldstid. Det er behov for midler til overtid for at vi kan fortsette med slike arrangement. Til nå har dette vært dekket opp gjennom mindre forbruk på ekstrahjelp og anskaffelse av ekstra prosjektmidler. Det planlegges en ansettelse av ekstrahjelp, en stilling som har vært fast tidligere, men som ikke har vært erstattet etter pensjonering.

Siljan bruker svært lite ressurser på folkebiblioteket og kultur sammenliknet med andre. Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner. Her kommer Siljan svært dårlig ut på statistikken.

Kulturprisen på 10 000 kroner er opprettholdt og lagt inn i budsjett.

Folkehelse

Den reviderte folkehelseloven som trer i kraft i 2025, fokuserer på systematisk folkehelsearbeid med økt krav til evaluering og tiltak. Den krever bedre koordinering, oppfølging for å redusere sosiale helseforskjeller, styrket beredskap og langsiktig innsats. En større stilling for folkehelsekoordinatoren vil sikre at kommunen kan møte disse kravene effektivt og forbedre folkehelsen.

En 15 % stilling for en folkehelsekoordinator er i realiteten for lite, da det fører til manglende kontinuitet, begrenset tilgjengelighet og utfordringer med langsiktig planlegging. Det er behov for en større stilling for å sikre effektivt folkehelsearbeid.

Energiøkonomisering

Det jobbes kontinuerlig med tiltak for å redusere kostnader med energibruk. Utskifting av dører og vinduer og løsninger for oppvarming av vann er eksempler på det. I tillegg jobbes det med energistyring slik at det ikke brukes unødig energi på ventilasjon og oppvaring. Det er særlig tiltak knyttet til etablering av solcelleanlegg og utskifting av gamle lyskilder til LED belysning som bidrar til at budsjett for strøm er redusert med kroner 500 000 fra 2024 til 2025. Energikostnadene har flatet ut i forhold til de 2 siste årene, og prognosene fra energileverandøren er at kostnadene ikke vil stige i 2025. En økning på nettleien er varslet. Budsjettering av energikostnader er en krevende oppgave ettersom temperaturstyring av bygg er avgjørende i forhold til totale kostnader. Her vil årlige variasjoner i temperaturene vinterstid være avgjørende i forhold til det totale energiforbruket. Kostnadene er derfor noe krevende å forutsi.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2024 til budsjett 2025 på Avdeling for samfunn.

Funksjon	Avdeling for samfunn	Endring 2025
xxxx	Reduserte strømpriser alle bygg, i tillegg ledlamper gatelys og solcellepanel	-700 000
3010	Redusert konsulentbistand til planarbeid	-200 000
3320	Vedlikehold steinbru, Sentrumsvegen	387 000
3390	Økt utgifter til brannberedskapsavtale og 110-sentral	174 000
3400	Ny driftskontroll	190 000
1300	Male kommunehuset	300 000
2652	Husleie 4 flyktningeboliger	360 000

Oppstillinger

Obligatoriske oversikter fra Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.¹⁶ følger nedenfor.

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift			
Tall i kroner	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskudd	114 222 000	100 820 000	92 730 000
Inntekts- og formuesskatt	88 304 000	79 605 000	74 923 144
Eiendomsskatt	10 733 000	10 233 000	9 751 551
Andre generelle driftsinntekter	11 156 000	8 306 000	9 504 925
Sum generelle driftsinntekter	224 415 000	198 964 000	186 909 619
Netto driftsutgifter			
Sum bevilgninger drift, netto	212 862 000	193 207 000	181 300 239
Avskrivninger	10 978 000	10 366 000	10 407 081
Sum netto driftsutgifter	223 840 000	203 573 000	191 707 320
Brutto driftsresultat	575 000	-4 609 000	-4 797 701
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	4 668 000	4 002 000	5 038 463
Utbytter	-	0	25 382
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	0	0
Renteutgifter	-7 829 000	-7 046 000	-5 927 975
Avdrag på lån	-6 000 000	-6 161 000	-5 404 220
Netto finansutgifter	-9 161 000	-9 205 000	-6 268 351
Motpost avskrivninger	10 978 000	10 366 000	10 407 081
Netto driftsresultat	2 392 000	-3 448 000	-658 971
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	2 760 000	0	1 309 000
Avsetninger til bundne driftsfond	-	0	764 038
Bruk av bundne driftsfond	-368 000	-231 000	-2 664 893
Avsetninger til disposisjonsfond	-	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-	-3 217 000	-67 115
Dekning av tidligere års merforbruk	-	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	2 392 000	-3 448 000	-658 971
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0

¹⁶ Forskrift fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 27. juni 2019 nr. 929

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift

	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
6 Sum bevilgninger drift, netto	212 862 000	193 207 000	181 300 239
<i>Administrasjon (10+11+12+14)</i>	27 292 000	24 772 000	18 117 566
<i>Oppvekst (2*)</i>	90 158 000	77 847 000	81 048 240
<i>Helse (3*)</i>	71 667 000	64 128 000	70 342 100
<i>Samfunn (4*)</i>	26 171 000	24 331 000	26 724 396
<i>Politikk og næring (60+13)</i>	6 520 000	7 091 000	4 270 540
<i>NAV (15)</i>	5 939 000	6 203 000	4 550 561
<i>Økonomi (80)</i>	- 14 885 000 -	11 165 000	-23 753 164
TOTALT	212 862 000	193 207 000	181 300 239

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering

Tall i kroner	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	16 845 000	16 185 000	24 014 933
Tilskudd til andres investeringer	0	0	30 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	600 000	600 000	555 520
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	17 445 000	16 785 000	24 600 453
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	2 075 000	2 637 000	3 995 706
Tilskudd fra andre	350 000	0	4 767 365
Salg av varige driftsmidler	0	0	3 005 700
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	6 000 000	8 880 000	3 142 420
Sum investeringsinntekter	8 425 000	11 517 000	14 911 191
Videreutlån			
Videreutlån	4 000 000	4 000 000	0
Bruk av lån til videreutlån	4 000 000	4 000 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	300 000	300 000	158 633
Mottatte avdrag på videreutlån	300 000	300 000	-104 324
Netto utgifter videreutlån	0	0	54 309
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift	-2 760 000	0	-1 309 000
<i>Avsetninger til bundne investeringsfond</i>	0	0	0
<i>Bruk av bundne investeringsfond</i>	0	0	0
<i>Avsetninger til ubundet investeringsfond</i>	0	0	182 000
<i>Bruk av ubundet investeringsfond</i>	-6 260 000	-5 268 000	-8 616 571
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-9 020 000	-5 268 000	-9 743 571
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering - del 2

Tall i 1000		Prosjekter			Finansiering Budsjett 2025				
Funksjon	Prosjekt	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Årsegnskap 2023	Overføring fra drift	Invest. fond	Lån	Tilskudd	MVA.ref
1202	ERP-system		-	891					
1209	Skyløsning av sakssystemet		-	1 739					
1209	ITG	200	200	157		160			40
1209	Oppfølging av plan for digitalisering		100	-					
1300	Asfaltering kommunehuset	300	-	-	240				60
1300	Solcelleanlegg		1 000	-					
1300	Låssystemer - kommunehuset og sykehjemmet		160	-					
1301	Solcelleanlegg		-	2 574					
2020	Uteområde Midtbygda skole		-	126					
2020	Kjøkken Midtbygda personalrom		150	-					
2022	IKT grunnskole, barnehage	650	550	491	520				130
2210	Utskiftning 12 dører Loppedåpan		-	125					
2210	Personaldel Loppedåpan	5 000			2 000	2 000			1 000
2210	Ny avd. Skogloppa		7 350	728					
2210	Vognstall Loppedåpan	320	250	-		260			60
2220	Ventilasjon Midtbygda		-	546					
2220	Modernisering dusjanlegg Siljan U		600	667					
2220	Uteområde Siljan ungdomsskole	350	350	-				350	
2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole	375	375	-		300			75
2440	Fagsystem barnevern		200	-					
2530	Velferdsteknologi helse	200	200	102		160			40
2530	Bygge om medisinerom sykehjem		150	-					
2530	Stoler og bord på kafe på helse og omsorgsenteret	150				120			30
2610	Bygge om kjøkken sykehjem		-	64					
2610	Plassering nødagregat		-	583					
2610	Låssystemer - Sykehjemmet	500				400			100
3030	Geogataprosjekt - nykartlegging		100	100					
3150	Heiveien boligfelt trinn III		-	729					
3250	Salg av næringstomter		-	27					
3320	TS-prosjekt i sentrum BPG		-	10 739					
3320	Utskiftning til LED armatur gatelys		-	1 840					
3320	Adkomstvei Mølleåsen 1-3. Sikringstiltak	600				480			120
3320	Sentrumsveien	1 000				800			200
3350	Forprosjekt "Friluftspark" i Siljanmarka		-	100					

Tall i 1000		Prosjekter			Finansiering Budsjett 2025				
Funksjon	Prosjekt	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Årsegnskap 2023	Overføring fra drift	Invest. fond	Lån	Tilskudd	MVA.ref
3350	Møteplass i sentrum		300	-					
3400	Rehabilitering vannledningsnett	4 500	1 500	137			4 500		
3450	Rehabilitering vannledningsnett		-	1 073					
3450	Rehabilitering avløpsnett		-	5					
3450	Sonevannmålere	100	100	-		100			
3500	Ledningsnett avløpsrensing		1 500	-					
3500	Rehabilitering avløpsnett	1 500	-	-			1 500		
3500	Tilbakeslagsikring renseanlegget		200	-					
3500	Solcelleanlegg renseanlegget		400	-					
3530	Rehabilitering vannledningsnett		-	24					
3530	Rehabilitering avløpsnett		-	448					
3900	Rullestolrampe	500				400			100
3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	600	450	-		480			120
Sum Bevilgningsoversikt post 1 Investering i varige driftsmidler		16 845	16 185	24 015	2 760	5 660	6 000	350	2 075
3150	Heiveien boligfelt trinn III	-	-	30					
Sum Bevilgningsoversikt post 2 Tilskudd til andres investeringer		-	-	30	-	-	-	-	-
1720	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	600	600	556		600			
Sum Bevilgningsoversikt post 3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		600	600	556	-	600	-	-	-
Sum Bevilgningsoversikt post 4 Utlån av egne		-	-	-					
Sum Bevilgningsoversikt Post 1 - 4 Investeringsutgifter		17 445	16 785	24 600	2 760	6 260	6 000	350	2 075

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art – drift

Tall i kroner	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	114 222 000	100 820 000	92 730 000
Inntekts- og formuesskatt	88 304 000	79 605 000	74 923 144
Eiendomsskatt	10 733 000	10 233 000	9 751 551
Andre skatteinntekter	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	11 156 000	8 306 000	9 504 925
Overføringer og tilskudd fra andre	16 829 000	17 187 000	31 740 899
Brukerbetalinger	7 065 500	7 539 000	8 130 091
Salgs- og leieinntekter	16 059 500	15 527 000	15 075 964
Sum driftsinntekter	264 369 000	239 217 000	241 856 573
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	138 919 000	127 073 000	127 351 385
Sosiale utgifter	32 388 000	30 838 000	32 127 619
Kjøp av varer og tjenester	64 654 000	60 794 000	61 380 649
Overføringer og tilskudd til andre	16 855 000	14 755 000	15 387 540
Avskrivninger	10 978 000	10 366 000	10 407 081
Sum driftsutgifter	263 794 000	243 826 000	246 654 273
Brutto driftsresultat	575 000	-4 609 000	-4 797 701
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	4 668 000	4 002 000	5 038 463
Utbytter	0	0	25 382
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	7 829 000	7 046 000	5 927 975
Avdrag på lån	6 000 000	6 161 000	5 404 220
Netto finansutgifter	-9 161 000	-9 205 000	-6 268 351
Motpost avskrivninger	10 978 000	10 366 000	10 407 081
Netto driftsresultat	2 392 000	-3 448 000	-658 971
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	2 760 000	0	1 309 000
Avsetninger bundne driftsfond	0	0	764 038
Bruk av bundne driftsfond	-368 000	-231 000	-2 664 893
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-3 217 000	-67 115
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	2 392 000	-3 448 000	-658 971
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Gjeld		Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Langsiktig gjeld (inkl. pensjon)		435 263 000	445 472 000	435 263 000
Lån		158 655 000	158 655 000	148 446 000
Herav sertifikatlån		55 300 000	55 300 000	55 300 000
Garantiansvar	Opprinnelig lånebeløp	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
RiG, Selskapsavtalen, Tomt og bygg	26 000 000	423 000	434 000	444 000
RiG, Selskapsavtalen, Ombygg adm.bygg	6 350 000	37 000	42 000	46 000
RiG, Selskapsavtalen, Maskiner	8 700 000	123 000	131 000	139 000
RiG, Selskapsavtalen, Prosj. ny gjenvinningsstasjon	2 400 000	30 000	36 000	42 000
RiG, Selskapsavtalen, Elektronisk adressebrikke	7 300 000	88 000	96 000	104 000
RiG, Selskapsavtalen, Pasadalen	40 048 000	519 000	534 000	549 000
RiG, Selskapsavtalen, Glass og metall	27 000 000	150 000	160 000	170 000
RiG, Selskapsavtalen, Hytterenovasjon	10 500 000	119 000	127 000	135 000
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	193 750	35 000	36 000	38 000
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanlegg	300 000	113 000	120 000	128 000
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleranlegg	1 475 000	635 000	705 000	776 000
Sum garantiansvar		2 272 000	2 421 000	2 570 000

Fond (utgående balanse)

Fond	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Fond (utgående balanse)	65 791 000	79 610 000	79 133 422
Herav disposisjonsfond	26 443 000	30 977 000	33 104 227
Herav ubundne investeringsfond	33 037 000	41 150 000	39 747 138

Driftsbudsjett

Funksjon	Ansvar	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Administrasjon				
1200 Rådmannskontor	10	1 973 000	1 829 000	2 150 933
1203 Oppvekstadministrasjon	10	952 000	920 000	1 104 027
1206 Helseadministrasjon	10	950 000	898 000	1 011 442
1207 Samfunnsadministrasjon	10	945 000	883 000	1 075 270
3391 Beredskap/kriseteam	10	244 000	212 000	18 385
	10	5 064 000	4 742 000	5 360 057
1100 Revisjon	11	384 000	350 000	374 367
1201 Servicekontor	11	2 670 000	2 399 000	1 934 444
1202 Økonomikontor	11	3 461 000	3 173 000	3 730 419
1205 Kompetanseheving	11	171 000	121 000	61 445
1208 Personalkontor	11	4 063 000	3 816 000	3 302 069
1209 Fellesfunksjoner	11	8 404 000	7 057 000	-15 400
3920 Andre religiøse formål	11	-	-	-
	11	19 153 000	16 916 000	9 387 344
1204 IT-kontor	12	537 000	483 000	607 815
	12	537 000	483 000	607 815
3900 Den norske kirke	14	2 709 000	2 574 000	2 471 000
3930 Gravplasser	14	340 000	314 000	302 000
	14	3 049 000	2 888 000	2 773 000
Sum administrasjon		27 803 000	25 029 000	18 101 215
NAV				
2423 Sosialt forebyggende arbeid NAV	15	1 859 000	2 153 000	2 133 769
2750 Introduksjonsordningen	15	2 500 000	1 470 000	1 443 421
2760 Kvalifiseringsordningen	15	500 000	500 000	-
2810 Økonomisk sosialhjelp	15	520 000	920 000	440 095
2811 Økonomisk hjelp til flyktninger	15	600 000	1 200 000	574 341
	15	5 979 000	6 243 000	4 591 625
Sum NAV		5 979 000	6 243 000	4 591 625
Oppvekst				
2130 Voksenopplæring	20	1 835 000	-	-3 342
	20	1 835 000	-	-3 342
2020 Grunnskole	21	25 448 000	22 039 000	23 142 116
2150 Skolefritidsordning	21	2 403 000	1 502 000	2 078 875
2230 Skoleskyss	21	289 000	439 000	346 539
	21	28 140 000	23 980 000	25 567 530
2022 Felles Grunnskole	23	1 945 000	1 686 000	1 496 603
	23	1 945 000	1 686 000	1 496 603
2020 Grunnskole	24	14 777 000	13 960 000	15 258 091
2230 Skoleskyss	24	203 000	323 000	215 488
	24	14 980 000	14 283 000	15 473 579
2021 PP-tjeneste	25	2 805 000	2 621 000	2 387 117
2332 Forebyggende tiltak barn og unge	25	286 000	286 000	315 946
	25	3 091 000	2 907 000	2 703 063
2010 Loppedåpan barnehage	26	15 616 000	13 755 000	13 649 805
2011 Barnehagemyndighet	26	1 318 000	1 215 000	1 412 874
2013 Sagaenga barnehage	26	9 686 000	9 257 000	9 758 363
2110 Styrket barnehage tilbud	26	4 094 000	3 655 000	3 923 466
	26	30 714 000	27 882 000	28 744 508
2440 Barnevernstjeneste	27	4 454 000	3 316 000	3 815 404
2510 Barnevernstiltak når barnet ikke er pl av bv	27	1 148 000	1 003 000	706 773
2520 Barnevernstiltak når barnet er pl av bv	27	3 328 000	2 165 000	1 605 826
	27	8 930 000	6 484 000	6 128 003
3830 Kulturskole	28	754 000	712 000	712 000
	28	754 000	712 000	712 000
Sum oppvekst		90 389 000	77 934 000	80 828 836

Helse				
2341 Aktivisering og servicetjenester for eldre	30	11 000	221 000	63 251
2530 Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	30	28 042 000	26 458 000	29 266 108
2580 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	30	14 900 000	13 062 000	15 775 100
	30	42 953 000	39 741 000	45 104 459
2410 Diagnose og behandling	31	9 725 000	7 445 000	6 614 699
2411 Fysioterapi	31	2 867 000	2 767 000	2 760 415
2560 Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	31	604 000	764 000	849 379
	31	13 196 000	10 976 000	10 224 493
2340 Aktivisering av personer med funksjonsnedsettelse	32	1 369 000	482 000	575 371
2342 Rehabilitering barn og unge under 18 år	32	571 000	578 000	279 560
2532 Heldøgns omsorgstjeneste	32	5 081 000	3 943 000	4 268 351
2581 Bofellesskap	32	1 200 000	-	-
2582 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	32	812 000	1 300 000	1 304 848
2545 Omsorgslønn	32		797 000	804 684
2730 Sysselsetting	32	665 000	643 000	696 283
	32	9 698 000	7 743 000	7 965 098
2422 Alkoholomsetning og serveringsbevilgninger	33 -	20 000	-20 000	-22 185
2830 Startlån	33	31 000	31 000	182 571
2831 Etablering og tilpasning av bolig	33	170 000	170 000	-
	33	181 000	181 000	160 386
2320 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste	34	3 017 000	2 729 000	3 473 088
2330 Forebyggende arbeid innen helse- og sosial	34	180 000	215 000	166 524
2331 Forebyggende arbeid psykiatri	34	914 000	856 000	985 692
2420 Sosialt forebyggende arbeid helse	34	1 382 000	1 250 000	948 002
2430 Tiltak for rusmiddelmisbruk	34	212 000	196 000	235 170
	34	5 705 000	5 246 000	5 808 476
Sum helse		71 733 000	63 887 000	69 262 911
Samfunn				
2850 Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde	40	125 000	125 000	275 007
3010 Plansaksbehandling	40	1 065 000	1 214 000	1 276 369
3020 Bygge- og delesaksbehandling og seksjonering	40	647 000	585 000	589 046
3030 Kart og oppmåling her	40	1 118 000	1 082 000	988 868
3150 Utbyggingsområder for boliger-1	40	106 000	51 000	89 477
3290 Landbruk og skogbruk	40	640 000	555 000	400 000
3600 Naturforvaltning	40	10 000		544
	40	3 711 000	3 612 000	3 619 310
3320 Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstilt	41	5 745 000	5 197 000	5 662 019
	41	5 745 000	5 197 000	5 662 019
2210 Barnehagelokaler	42	5 000		
3350 Rekreasjon i tettsted	42	670 000	626 000	577 348
3500 Avløpsrensing	42	3 000		
3600 Naturforvaltning	42	269 000	280 000	222 818
3601 Fiske- og viltforvaltning	42	41 000	37 000	35 303
3602 Vannområdet Siljan-Farris	42	-	58 000	9 961
	42	988 000	1 001 000	845 429
3380 Forebygging av brann og ulykker	43 -	24 000	-45 000	353 696
3390 Beredskap mot brann og andre ulykker	43	2 575 000	2 389 000	2 436 936
	43	2 551 000	2 344 000	2 790 632
3200 Næringsavfall og renovasjonsmaterieil	44		-	-
3400 Produksjon av vann	44	1 963 000	1 781 000	1 651 164
3450 Distribusjon av vann	44 -	2 455 000	-2 350 000	-2 190 171
3500 Avløpsrensing	44	2 791 000	2 440 000	2 632 681
3530 Kloakknett	44 -	3 168 000	-2 989 000	-2 785 404
3540 Tømming av slamavskillere,septiktanker o.l.	44	210 000	231 000	307 688
3550 Innsamling, gjenvinning og sluttbeh. av avfall	44 -	341 000	-95 000	-218 723
	44 -	1 000 000	-982 000	-602 766

1210 Forvaltningsutgifter eiendomsforvaltningen	45	243 000	232 000	357 850
1300 Administrasjonslokaler	45	1 368 000	1 139 000	1 155 500
1301 Drift av helse- og sosialsenter.	45	1 260 000	1 204 000	1 726 194
2210 Barnehagelokaler	45	3 040 000	3 008 000	2 945 695
2220 Skolelokaler	45	7 589 000	7 156 000	7 949 432
2610 Drift av sykehjemslokaler	45	3 898 000	4 514 000	4 608 025
2650 Serviceboliger 2022	45	71 000	-13 000	-193 305
2651 Drift av bofellesskap	45	298 000	162 000	200 767
2652 Boliger til utleie	45	952 000	583 000	1 366 576
2653 Drift omsorgsboliger	45 -	84 000	-61 000	-47 384
3860 Kulturbygg	45	421 000	294 000	345 678
	45	19 056 000	18 218 000	20 415 027
2311 Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	46	230 000	220 000	288 850
2333 Folkehelse	46	191 000	175 000	79 279
3650 Kulturminnevern	46	10 000	10 000	30 000
3700 Bibliotek	46	1 119 000	1 122 000	1 103 737
3810 Kommunale idrettsanlegg	46	439 000	410 000	419 103
3800 Idrett	46	40 000	18 000	12 318
3850 Kulturaktiviteter	46	945 000	862 000	799 404
3852 Frivilligsentral	46	355 000	340 000	30 000
	46	3 329 000	3 157 000	2 762 691
Sum samfunn		34 380 000	32 547 000	35 492 344
Politikk og næring				
3250 Tilrettelegging og bistand for næringslivet	13	407 000	357 000	235 663
	13	407 000	357 000	235 663
1000 Folkevalgte organer	60	4 213 000	4 880 000	1 553 541
1001 Ordfører/varaordfører	60	1 649 000	1 598 000	2 123 812
1003 Valg	60	140 000	-	135 861
1101 Kontrollutvalg	60	199 000	199 000	177 326
1802 Eldreråd	60	54 000	43 000	17 534
1804 Råd for personer med funksjonsneds.	60	20 000	18 000	16 376
1805 Ungdomsrådet	60	55 000	23 000	17 772
	60	6 330 000	6 761 000	4 042 223
Sum politikk og næring	60	6 737 000	7 118 000	4 277 885
SUM AVDELINGENE		237 021 000	212 758 000	212 554 816
Økonomi				
1700 Premieavvik	80 -	12 177 000	-9 274 000	-17 415 924
1710 Amortiering av tidligere års premieavvik	80	6 614 000	6 757 000	4 382 819
1720 Pensjon	80	70 000	70 000	66 807
1730 Premiefond	80 -	4 316 000	-3 642 000	-5 499 319
8000 Skatt på inntekt og formue	80 -	88 304 000	-79 605 000	-74 923 144
8001 Eiendomsskatt	80 -	10 660 000	-10 160 000	-9 677 921
8400 Statlig rammetilskudd	80 -	114 222 000	-100 820 000	-92 730 000
8410 Kompensasjon for merverdiavgift	80 -	5 330 000	-5 330 000	-5 773 150
8500 Generelt statstilskudd vedr. flykninger	80 -	9 209 000	-5 993 000	-7 594 933
8600 Avskrivninger	80 -	10 978 000	-10 366 000	-10 407 081
8700 Renter og utbytte	80	1 644 000	2 480 000	-41 049
8701 Eksterne finansieringstransaksjoner	80	7 087 000	6 342 000	5 816 193
8800 Interne finansieringstransaksjoner	80	2 760 000	-3 217 000	1 241 884
Sum økonomi	80 -	237 021 000	-212 758 000	-212 554 816
		-	-	-

Noter

Note 1: Betalingssatser																														
- endringer fra 01.01.2025 dersom ikke annet er spesifisert. Ved manglende betaling påløper renter og gebyrer.																														
Art	Funksj.	Tekst																												
163000	1301	Helse- og sosialsenter																												
		Husleiekontrakten justeres årlig i tråd med husleielovens bestemmelser. Fordeling mellom fysioterapeutene reguleres i egen avtale.																												
160000	2010 2013	Kommunale barnehager																												
		Foreldrebetalingen i barnehagen settes i tråd med Forskrift om foreldrebetaling i barnehage, makspris for 2025 er 2 000 kroner. Budsjett 2025 Fra 1/1 5 dager 2 000 kroner per måned 4 dager 1 600 kroner per måned 3 dager 1 200 kroner per måned 2 + 3 dager 1 000 kroner per måned																												
177001		Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Kostpenger på 463 kroner for full plass kommer i tillegg. I Skogloppa er kostpris 290 kroner. Kommunen følger statens moderasjonsordninger. Se informasjon på kommunens hjemmeside om dette og om de kommunale moderasjonsordningene. Ved henting av barn utenfor barnehagens åpningstid påløper det, etter en advarsel, et gebyr på 463 kroner.																												
160000	2150	Skolefritidsordning																												
		Foreldrebetaling for skolefritidsordningen settes til: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">SFO</th><th style="text-align: left;">2025</th><th></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 dager</td><td>3 548</td><td>kroner per måned</td></tr> <tr> <td>4 dager</td><td>2 838</td><td>kroner per måned</td></tr> <tr> <td>3 dager</td><td>2 526</td><td>kroner per måned</td></tr> <tr> <td>2 dager</td><td>1 983</td><td>kroner per måned</td></tr> <tr> <td>1 dag + morgen</td><td>2 526</td><td>kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)</td></tr> <tr> <td>Morgentilbud</td><td>1 501</td><td>kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)</td></tr> <tr> <td>Enkeltdag for barn som har plass</td><td>327 + 46</td><td>kroner kost</td></tr> <tr> <td>Enkeltdag for barn som ikke har plass</td><td>428 + 46</td><td>kroner kost</td></tr> <tr> <td>Kostpenger</td><td>319</td><td></td></tr> </tbody> </table> Søskenmoderasjon gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Grunnlaget for moderasjon beregnes ut fra den laveste satsen. Kostpenger på 319 kroner per måned for full plass kommer i tillegg. Det er innført en ordning med inntektsavhengig gradert foreldrebetaling. Ytterligere informasjon om ordningen og annet finnes på kommunens hjemmeside.	SFO	2025		5 dager	3 548	kroner per måned	4 dager	2 838	kroner per måned	3 dager	2 526	kroner per måned	2 dager	1 983	kroner per måned	1 dag + morgen	2 526	kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)	Morgentilbud	1 501	kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)	Enkeltdag for barn som har plass	327 + 46	kroner kost	Enkeltdag for barn som ikke har plass	428 + 46	kroner kost	Kostpenger
SFO	2025																													
5 dager	3 548	kroner per måned																												
4 dager	2 838	kroner per måned																												
3 dager	2 526	kroner per måned																												
2 dager	1 983	kroner per måned																												
1 dag + morgen	2 526	kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)																												
Morgentilbud	1 501	kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon)																												
Enkeltdag for barn som har plass	327 + 46	kroner kost																												
Enkeltdag for barn som ikke har plass	428 + 46	kroner kost																												
Kostpenger	319																													
160000	2310	Kulturskole																												
		Egenandelen er satt til 2 729 kroner pr år. Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn.																												

160000	2530	Opphold i institusjon
		Maksimalsatser pr. dag for korttidsopphold i sykehjem mv. settes til 200 kroner for heldøgnsopphold og 115 kroner for dag eller nattopphold. Ved innvilgelse av langtidsopphold ved sykehjem gis det fratrekk for boutgifter inntil 3 måneder for forsikring, husleie, strøm og kommunale avgifter.
		Ved innvilgelse av korttidsopphold over 60 døgn ved sykehjem gis det fratrekk for boutgifter for lån, husleie, strøm og kommunale avgifter. Det betales vederlag av alle inntekter deriblant renteinntekter. Fribeløp før beregning av vederlag for opphold i institusjon er 10 450 kroner.
		Langtidsbeboere på sykehjem, som uten selv å ønske det legges på dobbeltrom, får redusert egenandel gjennom at det tilstås et fribeløp på 50 500 kroner.
160000	2540	Praktisk bistand
		Maksimalsatser for mottakere med; Inntekt 0 – 2 G 240 kroner per måned Inntekt 2 – 3 G 883 kroner per måned Inntekt 3 – 4 G 1 575 kroner per måned Inntekt 4 – 5 G 2 158 kroner per måned Inntekt over 5 G 2 866 kroner per måned Middag 89 kroner per porsjon Dessert 18 kroner per porsjon Mobil alarm 496 kroner per måned Stasjonær alarm 375 kroner per måned Kjøring i kommunal bil til dagaktiviteter innad i kommunen 65 kroner per tur.
163000	2652	Boliger til utleie
		Husleiekontrakten justeres årlig i tråd med husleielovens bestemmelser.
163000	2653	Omsorgsboliger
		Husleiekontrakten justeres årlig i tråd med husleielovens bestemmelser.
162050	3010-3030	Fysisk tilrettelegging og planlegging
		For byggesaksgebyr, kart- og oppmålingsgebyr og gebyr for plansaker vises det til eget gebyrhefte
164000	3380	Forebygging av brann og ulykker
		Det foreslås å sette normalgebyret for feiing i 2025 til 296 kroner inkludert mva.
164000	3450	Distribusjon av vann
		Kubikkprisen for 2025 foreslås satt lik 28,29 kr/m ³ . Årsgebyr blir kr 5771 inkludert mva for en normalabonnent med årlig vannforbruk lik 120 m ³ .
164000	3450	Tilknytningsgebyret beregnes for hvert bygg slik:
		For de første 300 m ² : 35 kr x antall m2 For de neste 2700 m ² : 18 kr x antall m2 For de overskytende m ² : 5 kr x antall m2

164000	3530	Avløpsnett
		Kubikkprisen for 2025 foreslås satt lik 32,53 kr/m ³ . Samlet årsgebyr blir da 6 635 inkludert mva for en normalabonnent med årlig vannforbruk lik 120 m ³ .
164000	3530	Tilknytningsgebyret beregnes for hvert bygg slik: For de første 300 m ² : 40 kr x antall m2 For de neste 2700 m ² : 20 kr x antall m2 For de overskytende m ² : 6 kr x antall m2
164000	3540	Gebyret for tømning og tilsyn er nå splittet i henhold til nye lokale forskrifter, og ikke en sum som tidligere. Siljan kommune foretar et tjenestekjøp fra Skien kommune for tømmetjenester for slam.. Det er også lagt inn et gebyr for nødtømming som skal skje innenfor 24 timer på kr 3 393 pr tømning. Avløpsanlegg: 2025 Tett tank for svartvann (per tømning) 3 170 kroner Slamavskiller (tømning hvert annet år) 1 260 kroner Ekstratømming (pris pr tømning) 3 170 kroner Tømming ved brakkerigger, festivaltoaletter mv 793 kroner Alle priser er inklusive mva. Det henvises for øvrig til gebyrheftet
164000	3550	Innsamling av avfall Alle husholdninger betaler for et standardabonnement som fra 2025 vil bestå av fire dunker: glass/metall, papir, matavfall, restavfall og en pose for plastavfall. Dunkene er 140 liter. For andre dunkstørrelser, varer og tjenester vises det til gebyrregulativet. Standardabonnement budsjetteres i 2025 til 4 504 kroner. Priser er inkludert mva.
163000	3852	Kulturbygg Utleiesatsene for kommunale rom og anlegg: Samfunnssalen a. Frivillige lag og organisasjoner fra kommunen - kr 400 per arrangement. b. Andre leietakere enn de som er nevnt under første punkt - kr 2 000 per arrangement. Ordningen med gratis utlån av de gamle stolene og bordene fra samfunnssalen praktiseres som tidligere. Kafeteria – Siljan sykehjem For private jubileer fra 80 år kr 500 per arrangement.

Note 2: Skattesatser		
Art	Funksj	Tekst
187000	8000	Skatt på formue og inntekt
		Skattøret for personlige skatteyttere er 12,75 %.
187400	8100	Eiendomsskatt
		Eiendomsskattesatsen for næring er 7 %.
		Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer er 4 %.

Note 3: Nye stillinger		
Art	Funksj	Tekst
101000	2010	Loppedåpan barnehage
		10 % nestleder
101000	2013	Sagaenga barnehage
		40 % morsmålsassistent
101000	2020	Midtbygda skole
		40 % morsmålsassistent
101000	2440	Barnevernstjenesten
		100 % Barnevernskonsulent
101000	2340	Habilitering
		100 % Habiliterings- og barnekoordinator
101000	2530	Siljan sykehjem og hjemmetjeneste
	2580	200 % sykepleiere
		40 % kjøkkenvert

Note 4: Låneopptak					
Art	Funksj	Finansieringsinstitusjon	Formål	Løpetid	Beløp inntil - kr
091000	8701	Kommunalbanken	Vei, vann og avløp	40	6 000 000
091200	2830	Husbanken	Startlån - videreutlån	40	4 000 000
Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne vilkårene for låneopptakene.					
Kommunedirektøren gis fullmakt om nødvendig til å inngå avtale om kassekreditt med vår bankforbindelse for inntil kr 4 000 000.					

Note 5: Tilskudd til lag og organisasjoner			
Art	Funksjon	Tekst	
147006 147008 147080	1000	Folkevalgte organer	
		Tilskudd til politiske partier	50 000
		Organisasjonstilskudd	75 000
		Tilleggsbevilgning	200 000
119020	2210	Barnehagelokaler	
		Husleie idrettshallen	160 000
119020	2220	Skolelokale	
		Husleie idrettshallen	460 000
147008	2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	
		Organisasjonstilskudd	220 000
147008	3600	Naturforvaltning	
		Organisasjonstilskudd	10 000
147050	3650	Fortidsvern	
		Kulturminnevern	10 000
147008 147010	3800	Idrett	
		Organisasjonstilskudd	110 000
		Idrettshallstilskudd	250 000
147008 147020	3850	Kulturaktiviteter	
		Organisasjonstilskudd	235 000
		Tilskudd til andre kulturarrangement	55 000
147008	3852	Frivilligsentral	
		Organisasjonstilskudd	845 000

Note 6: Interkommunalt samarbeid og annet - tall i kroner				
Art	Art - tekst	Funk sjon	Funksjon - tekst	Budsjett 2025
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	1000	Folkevalgte organer	180 000
1E+05	Kjøp fra IKS	1100	Revisjon	384 000
1E+05	Kjøp fra IKS	1101	Kontrollutvalg	129 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	1208	Personalkontor	40 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	1209	Fellesfunksjoner	2 665 000
1E+05	Kjøp fra IKS	1209	Fellesfunksjoner	320 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	2020	Grunnskole	8 000
1E+05	Leie lokaler andre kommuner	2020	Grunnskole	26 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	2022	Felles Grunnskole	3 000
1E+05	Undervisningstjenester andre kommu	2022	Felles Grunnskole	80 000
1E+05	Undervisningstjenester andre kommu	2130	Voksenopplæring	460 000
1E+05	Helsestasjon for ungdom	2320	Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste	530 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	2330	Forebyggende arbeid innen helse- og sosial	130 000
1E+05	Legevaktberedskap	2410	Diagnose og behandling	2 200 000
1E+05	Driftstilskudd til private	2411	Fysioterapi	546 000
1E+05	Kontroll for alkoholomsetning	2422	Alkoholomsetning og serveringsbevilgninger	5 000
1E+05	Barnevernsvakt	2440	Barnevernstjeneste	116 000
1E+05	Staten/statlige institusjoner	2510	Barnevernstiltak når barnet ikke er pl av bv	200 000
1E+05	Staten/statlige institusjoner	2520	Barnevernstiltak når barnet er pl av bv	410 000
1E+05	Avfallsbehandling	2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	10 000
1E+05	Kjøp av private	2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	10 000
1E+05	Kjøp av private	2532	Heldøgns omsorgstjeneste	10 244 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	2580	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	240 000
1E+05	Brukerstyrt personlig assistent	2581	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	1 200 000
1E+05	Krisesenter	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	220 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	384 000
1E+05	Vernede bedrifter	2730	Sysselsetting	450 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	3030	Kart og oppmåling her	200 000
1E+05	Kjøp fra IKS	3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	66 000
1E+05	Grenland Landbrukskontor	3290	Landbruk og skogbruk	640 000
1E+05	Avfallsbehandling	3350	Rekreasjon i tettsted	4 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	3350	Rekreasjon i tettsted	4 000
1E+05	Kjøp fra IKS	3350	Rekreasjon i tettsted	3 000
1E+05	Feietjenester	3380	Forebygging av brann og ulykker	572 000
1E+05	Brannberedskapsavtale	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	2 029 000
1E+05	Brannslukningsutgifter	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	10 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	135 000
1E+05	Kjøp fra andre regnsk.enheter som in	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	140 000
1E+05	Vannanalyser	3400	Produksjon av vann	55 000
1E+05	Vannanalyser	3450	Distribusjon av vann	1 000
1E+05	Vannanalyser	3500	Avløpsrensing	30 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	3500	Avløpsrensing	110 000
1E+05	Slamdeponering	3500	Avløpsrensing	150 000
1E+05	Slaminnsamling	3540	Tømming av slamavskillere,septiktanker o.l.	500 000
1E+05	Renovasjon i Grenland	3550	Innsamling, gjenvinning og sluttbeh. av avfal	3 729 000
1E+05	Slaminnsamling	3600	Naturforvaltning	10 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	3601	Fiske- og viltforvaltning	25 000
1E+05	Vannanalyser	3602	Vannområdet Siljan-Farris	50 000
1E+05	Diverse interkommunalt samarbeid	3850	Kulturaktiviteter	5 000
				29 658 000

Note 7: Merknader	
Art	Tekst
	Grunnleggende prinsipper
	Budsjett 2025 er utarbeidet i medhold av reglement for årsbudsjett av 8. februar 2022.
	Disponeringsfullmakt
	Kommunedirektøren gis disponeringsfullmakt innenfor de bevilgninger som er fastsatt i årsbudsjettet.
	Rammeområder
	Driftsbudsjett 2025 er vedtatt på rammeområdenivå. Kommunenes rammeområder tilsvarer første siffer i ansvarsverdiene som er beskrevet i note 9. Investeringsbudsjettet vedtas på prosjektnivå.
	Grunnlag for skatteanslag og inntektsutjevning
	Skatteanslaget er innarbeidet med en økning på 22 % fra estimert nivå fra ssb i november 2024. Netto inntektsutjevning er beregnet til 7 000 000 kroner etter inntektssystemets regler.
	Lånefond
	Lånefond benyttes ikke.
0900	Pensjon
	Arbeidsgivers andel av pensjonskostnadene i KLP er budsjettert med 20,05 % i fellesordningen og 19,2 % i sykepleierordningen. I statlig avtaleverk SPK er arbeidsgivers andel beregnet til 7,25 %.
7100	Sykelønn
	Refusjoner fra NAV for sykelønn er inntektsført i budsjett på funksjon 2010, 2013, 2530 og 2580.

Note 8: Ansvar		
Ansvar	Beskrivelse	Funksjon
10	Kommunedirektøren	1200, 1203, 1206, 1207, 3391
11	Administrasjon	1100, 1201, 1202, 1205, 1208, 1209
12	IKT	1204
13	Næring	3250
14	Menighetskontor	3900, 3930
15	NAV	2423, 2750, 2760, 2810, 2811
20	Voksenopplæring	2130
21	Midtbygda skole	2020, 2150, 2230
23	Felles grunnskole	2022
24	Siljan ungdomsskole	2020, 2230
25	Forebygging	2021, 2332
26	Barnehage	2010, 2011, 2013, 2110
27	Barnevern	2440, 2510, 2520
28	Kulturskole	3830
30	Pleie	2341, 2530, 2580
31	Lege- og fysioterapitjeneste	2410, 2411, 2560
32	Habilitering	2340, 2342, 2532, 2581, 2582, 2730
33	Samfunnsansvar	2422, 2830, 2831
34	Forebygging helse	2320, 2330, 2331, 2420, 2430
40	Teknisk	2850, 3010, 3020, 3030, 3150, 3290
41	Kommunale veier	3320
42	Rekreasjon i tettsteder	3350, 3600, 3601, 3602
43	Brann og beredskap	3380, 3390
44	VAR drift	3400, 3450, 3500, 3530, 3540, 3550
45	Eiendom	1210, 1300, 1301, 2210, 2220, 2610, 2650, 2651, 2652, 2653, 3860
46	Kultur	2311, 2333, 3650, 3700, 3800, 3850, 3852
60	Politikk	1000, 1001, 1003, 1101, 1802, 1804, 1805
80	Økonomi	1700, 1710, 1720, 1730, 8000, 8001, 8400, 8410, 8500, 8600, 8700, 8701, 8800